

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

september 2018

št. 75

5300 izvodov

brezplačno

ITALIJAN FAGGIOLI ZNOVA BREZ
KONKURENCE NA GORSKO-
HITROSTNI DIRKI V ILIRSKI BISTRICI

KMETIJSKA
TRŽNICA 2018

URADNA OTVORITEV PRENOVLJENEGA
KNEŠKEGA GASILSKEGA DOMA IN
PREDAJA NOVEGA VOZILA

Pred vami je septembrska izdaja občinskega glasila, ki je tudi tokrat vsebinsko raznolika in zanimiva. Prvi konec tedna v septembru je že tradicionalno rezerviran za domačo gorsko-hitrostno preizkušnjo, ki je tudi tokrat v naše kraje privabila številne oboževalce hitrih in veščih dirkačev.

Na prvi šolski dan smo obiskali osnovno šolo Antona Žnideršiča in si ogledali, kako je potekal uvod v novo šolsko leto. V septembru znova oživi običaj vizite na Bistriškem. Tudi tokrat so se mladi fantje oblekli v predpisane bele srajce in temne hlače ter se z lepo okrašenim vozom podali na pot do Parka vojaške zgodovine, kjer so se seznanili z dolžnostmi in pravicami vojaškega obveznika.

Udeležili smo se uradne otvoritve prenovljenega gasilskega doma in predaje novega vozila, ki je v Knežak privabila gasilce iz celotne občine in iz številnih sosednjih občin. Sodobno zasnovana stavba in oplemeniten vzorni park bosta olajšala delo in jim dobro služila ob različnih intervencijah.

Pri osnovni šoli Antona Žnideršiča je potekala Kmetijska tržnica 2018, ki je tudi v letošnjem letu pritegnila številne občane in ostale obiskovalce, ki so si želeli ogledati bogato ponudbo na ekološki način lokalno pridelane hrane. Organizatorji so že drugo leto zapored pripravili zbor traktorjev, ki je na povorki po ulicah domačega mesta pritegnil marsikateri pogled.

Dobrodelni maraton za otroke in odrasle, ki so se soočili s težko diagnozo rak, se je odvijal tudi po ulicah našega mesta. Bralce obveščamo, da še vedno lahko donirajo sredstva za boljše življenje in terapijo srčnih borcev, ki jih je življenje postavilo pred težko preizkušnjo, ki pa so jo uspešno prestali. **Pomagajmo jim po svojih močeh s poslanim SMS sporočilom na številko 1919 in z geslom VITEZ ali VITEZ5, s katerim ustanovi Mali vitez darujemo 1 EUR ali 5 EUR.**

V nadaljevanju vas pozivamo, da stopimo skupaj in pomagamo našemu malemu občanu Davidu iz Podgrada, ki ima cerebralno paralizo 2. stopnje. V UKC-ju Ljubljana bo novembra prestal zahtevno operacijo hrbtenice, po kateri bo potreboval dveletno pooperativno rehabilitacijo in aktivno fizioterapijo, ki mu je ZZZS ne more v celoti pokriti. **Za dodatne samoplačniške terapije lahko nakažemo sredstva na račun: RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica – na TRR banke Intesa Sanpaolo Bank, številka: SI56 1010 0002 9208 538, sklic: SI99, koda namena: CHAR. Prosim, da v namenu navedete: »ZA DAVIDA«, vaše ime in priimek ali ime vašega podjetja.**

Lep jesenski pozdrav do prihodnjič!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za oktobrsko številko pričakujemo najpozneje do 15. oktobra 2018 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

AKTUALNO

Nova čistilna naprava v Šembijah	3
Odlagališče nenevarnih odpadkov v Jelšanah kmalu sanirano	3
Italijan Faggioli znova brez konkurence na Gorsko-hitrostni dirki v Ilirski Bistrici	4
Kmetijska tržnica 2018	5
Uradna otvoritev prenovljenega gasilskega doma in predaja novega vozila	6
Praznik Primorske in njene himne	8

OBČINSKI ODMEVI

Kontaktne podatke organov in javnih zavodov v občini Ilirska Bistrica	10
---	----

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Nova naložba v podjetju Lesonit d.o.o.	11
»Bistriški plac« znova zaživel	13

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Učenci znova sedli v šolske klopi	16
Na Dolnjem Zemonu zopet zadisalo po omamnih dobrotah	17
Oltar sv. Roka na Mali Bukovici zasijal v vsej svoji lepoti	19
Cvet bistriških fantov na viziti	20
Diamantna poroka Marije Fatur in Franca Faturja	24
Pomagajmo Davidu do nujno potrebnih fizioterapij!	25

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

VGC Dom na Vidmu	26
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	28
Kako ohraniti duševno zdravje?	31

KULTURA

Jezikovni nasveti	36
Miroslav Vilhar in Poletnice na gradu Prem	37
Nikoli dokončana pripoved na ogled v Galeriji	38

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Oratorij 2018	41
Tek za plemenit namen tudi v centru Ilirske Bistrice	42

NAPOVED DOGODKOV

Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	43
--	----

RAZVEDRILO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	44
--------------------------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc (vsa besedila, razen reklam in plakatov) | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk in grafična priprava:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5300 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Borut Lozej, Eva Fatur, Anže Skok, Jana Gombač, Andrej Udovič, Irena Štemberger, Franc Gombač, Primož Kovačič, Manica Radivo, Alenka Dolgan, Stanislav Zver, Sandra Krebelj, Franc Gombač, Andrej Šestan, Luka Gregorič, Stojan Spetič, Petar Nikolič, arhiv družine Fatur, Ribiška družina Bistrica, DU Ilirska Bistrica, Tekoško društvo Bistrce, Klub zdravo življenje, KŠIB, DSO Ilirska Bistrica, Društvo invalidov Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

NOVA ČISTILNA NAPRAVA V ŠEMBIJAH

Za naselje Šembije je bila v začetku 90. let zgrajena biološka čistilna naprava (BIO-DISK) velikosti 350 PE, ki se je pokvarila. Ker popravilo omenjene naprave ne bi bilo smiselno, se je Občina Ilirska Bistrica odločila za izgradnjo nove čistilne naprave klasičnega tipa z aktivnim blatom, ki je umeščena poleg obstoječe čistilne naprave.

Postopki za biološko čiščenje odpadnih voda temeljijo na procesih, ki se dogajajo v naravnem okolju, zato je potrebno pri postopkih za biološko čiščenje odpadnih voda zagotoviti enake pogoje za procese, kot jih srečujemo v naravi. Razlika je le v tem, da se pri tehničnih postopkih poskuša proces intenzivirati, kar se doseže z izboljšavo tistih komponent, ki so najbolj pomembne za njihov potek. Proces v umešanih pogojih v primerjavi s potekom v naravi pospešujemo, hkrati pa imamo možnosti za reguliranje procesa v skladu z zahtevanim učinkom.

Glede na zahtevo, da mora biti čistilna naprava enostavna za izgradnjo in vzdrževanje, da porabi malo energije za svoje obratovanje in mora prečistiti komunalno odpadno vodo do stopnje, da je ta ustrezna za izpust v naravno okolje, so

za mehansko-biološki postopek čiščenja najprimernejši: vertikalno rotacijsko sito, Imhofov dvoetažni usedalnik, ozračen biološki bazen z aerobno stabilizacijo blata in naknadni usedalnik.

Izbrana tehnologija je klasična in preizkušena. Čistilna naprava je zasnovana tako, da obratuje samodejno in potrebuje minimalno energije za obratovanje, vzdrževanje naprave pa ni zahtevno. Potrebna je občasna kontrola delovanja naprave in tedensko odvažanje odpad-

kov iz rotacijskega sita ter štirikrat letno praznjenje Imhofovega usedalnika. Očiščena voda, ki bo iztekala iz tako zasnovane biološke čistilne naprave, bo ustrezala zahtevam iz Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Čistilna naprava bo obratovala avtomatsko, saj bo vodena s pomočjo mikroprocesorja. Na mikroprocesor bo priključen GPRS modem, preko katerega se bo vizualizacija prenašala na

dislociran računalnik.

Izvajalca del sta CID – čistilne naprave, d. o. o., in Godina, d. o. o. Investicija, ki je vredna 190.000 EUR, bo predvidoma zaključena jeseni. ●

ODLAGALIŠČE NENEVARNIH ODPADKOV V JELŠANAH KMALU DOKONČNO SANIRANO

Ker na odlagališču nenevarnih odpadkov Jelšane po 31. januarju 2013 odlaganje odpadkov ni bilo več mogoče, je bilo za dokončno zaprtje področja potrebno izdelati program zapiranja odlagališča.

V skladu z Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališčih je bila oblikovana projektirana rešitev, ki obsega prekrivno tesnjenje telesa odlagališča nad dovorno potjo z rekultivacijo, s sistemom končnega pasivnega odplinjanja in s sistemom za odvodnjavanje meteorne vode. Pri zapiranju odlagališča, je bilo potrebno vgraditi odpadke do projektiranih

kot in v predvidenih naklonih. Ko so bile dosežene projektirane kote odloženih odpadkov, se je izdelalo prekrivno tesnjenje z rekultivacijsko plastjo, vzdrževalno pot, sistem odvodnjavanja meteorne vode in sistem pasivnega odplinjanja. Obstoječe plinjake se je dogradilo in nanje vgradilo biofiltre, istočasno pa se je vgradilo še deset novih plinjakov z biofiltri.

Ob dostopni makadamski cesti je obstoječo ograjo zamenjala nova dvometrska aluminijasta ograja z mrežnim pletivom iz žice iz aluminijске zlitine.

Izvajalec del – podjetje Godina, d. o. o. – bo z deli zaključilo v septembru. Vrednost investicije znaša 230.000 EUR. ●

ITALIJAN FAGGIOLI ZNOVA BREZ KONKURENCE NA GORSKO-HITROSTNI DIRKI V ILIRSKI BISTRICI

Italijan Simone Faggioli se je na zmagovalne stopničke mednarodne »Gorsko-hitrostne dirke Ilirska Bistrica« povzpел že sedmič. Barve slovenske zastave sta več kot odlično zastopala Patrik Zajelšnik in Milan Bubnič.

Prvi konec tedna v septembru na Bistriško že tradicionalno privabi veliko število navijačev, ki z navdušenjem spremljajo nastope evropske in slovenske elite gorsko-hitrostnega avtomobilizma. Po sobotnem izrazito deževnem in mokrem treningu je nedeljsko jutro postreglo z lepim vremenom, kar je obetalo dobre rezultate.

Devetkratni evropski prvak Simone Faggioli (Norma M20 FC), ki je lani postavil nov rekord 5010 m dolge proge s časom 1:59,558, je letos slavil s časom 2:00,672 in povprečno hitrostjo 149,47 km/h. Drugo mesto je osvojil njegov rojak Christian Merli (Osella FA 30 Zytec LRM), ki je progo premagal s časom 2:04,525 in povprečno hitrostjo 146,90 km/h, na veliko veselje slovenskih navijačev pa se je na tretje mesto zavihljal Patrik Zajelšnik (Norma M20 FC) član AK V-Racing Velenje, ki je s povprečno hitrostjo 144,84 km/h dosegel čas 2:26,534.

Sedma zmaga na Bistriškem je za Faggiolija še posebej dragocena, saj so ga v tej sezoni pestile številne poškodbe in se je v avtomobilistično karavano vrnil šele na prejšnji dirki, ki se je odvila v Švici.

Domače navijače je s svojim nastopom razveselil domačin iz Klenika Milan Bubnič, član AMD Slovenija avto, ki je s svojo legendarno Lancia Delta HF Integrale in povprečno hitrostjo 124,45 km/h v kategoriji turnih avtomobilov na cilj prišel kot zmagovalec s časom 2:24,933.

Dirko, ki je letos privabila rekordnih 213 prijavljenih voznikov iz desetih dr-

žav, je v nedeljo otvoril častni odbor, ki so ga sestavljali: predsednik organizacijskega odbora *Gorsko-hitrostne dirke Ilirska Bistrica* in direktor Zveze za avto šport Dagmar Šuster, dr. Maja Makovec Brenčič, dr. Peter Gašperšič in župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

Rezultati:

1. Simone Faggioli (Norma M20 FC) 4:01,559
2. Christian Merli (oba Italija, Osella FA 30 Zytec LRM) 4:04,120
3. Patrik Zajelšnik (Slovenija, Norma M20 FC) 4:08,622
4. Sebastien Petit (Francija, Norma M20 FC)
5. Dušan Neveril (Češka, Norma M20 FC) 4:32,565 ●

VABILO

V soboto, 6. oktobra, ste vabljeni na grad Prem, kjer se bomo zbrali na dogodku v sklopu *Dnevor evropske kulturne dediščine*. Ob 16. uri bomo predstavili 110 let staro listino, ki je dovoljevala kuhanje žganja. Ob tej priložnosti vam bomo predstavili tudi posebno polnitev slivovca iz Brkinov.

Vabljeni na prijetno druženje z nami!

KMETIJSKA TRŽNICA 2018

»Lepo pozdravljeni na Kmetijski tržnici 2018, kjer je glavni poudarek na spodbujanju povezovanja med ponudniki lokalno pridelane hrane in izdelkov. Nadvse pomembno je namreč, da mladi sodelujejo pri iskanju novih poslovnih priložnosti, ki so ključnega pomena za uspeh pri trženju njihovih izdelkov in storitev,« je na sobotni otvoritvi vse zbrane nagovoril podžupan Občine Ilirska Bistrica Dušan Grbec.

izvedenim artiklom in si sestavimo jedilnik iz hrane, ki je pridelana doma v naši občini in v naši deželi. Za zdravo življenje je najpomembnejša sezonska hrana in z uživanjem lokalnih pridelkov bomo podprli domače pridelovalce v želji za bolj zdravim načinom življenja,« je pomen domače hrane s sledljivim poreklom izpostavil podžupan Grbec.

Na več kot 70 stojnicah so obiskovalci lahko izbirali med številnimi dobrotami in izdelki domačih kmetij in ostalimi izdelki, ki so popestrili lokalno ponudbo. Bogata ponudba lokalno pridelane hrane, številni rokodelski izdelki in zanimiv

»Lokalno pridelana hrana je vir življenja, kulturni fenomen in tržno blago. Danes pa se zdi, da so v ospredju le nizke cena in velike količine. Spoznati moramo, da se moramo vrniti k svojim koreninam in podpreti lokalno pridelano hrano. Se še spomnimo kosil, ki so nam jih pripravljale naše mame in naše babice? Čas je, da rečemo ne industrijsko pro-

glasbeni program so tudi letos na pokrite površine ob igrišču osnovne šole Antona Žnideršiča privabile številne obiskovalce.

Dvodnevna prireditev, ki združuje domače proizvajalce in ponudnike iz bližnjih občin, je letos že 18. zapovrstjo postregla s številnimi aktivnostmi. Ob 110. obletnici žganjekuhe v Brkinih so si obiskovalci lahko ogledali prikaz žganjekuhe in razstavo pripomočkov za žganjekuho skozi čas ter razstavo brkinskega sadja; na ogled pa je bila tudi listina iz kmetije Miše v Sabonjah, ki uradno potrjuje dolgo tradicijo žganjekuhe pri nas. V degustacijskem kotičku je zadišalo po krompirju v zevnici, okusnih sladicah in domačih žganih pijačah. Organizatorji pa niso pozabili niti na najmlajše udeležence, ki so lahko ustvarjali v delavnicah za otroke in uživali v posebej oblikovanem programu za male nadobudneže.

V prostorih osnovne šole Antona Žnideršiča se je v soboto odvijal posvet o kmetijstvu na Primorskem, kjer so udeleženci razpravljali o trenutnem stanju na kmetijah, posvetili pa so se tudi partnerskemu kmetijstvu v Brkinih in divjadi na našem področju.

Obiskovalci so si z veseljem ogledali 2. povorko traktorjev, ki jo je blagoslovil bistriški župnik Stanko Fajdiga. Za zabavni del prireditve so bili v soboto zadolženi odlični *Lisjaki*, nedeljsko popoldne pa je bilo glasbeno še bolj pestro, saj so na odru nastopili ansambel *Amaterji*, skupina *Furmani*, Harmonikarski orkester šole *Nika Polesa* in mladi glasbeniki ter ansambel *Brkinci*. ●

URADNA OTVORITEV PRENOVLJENEGA KNEŠKEGA GASILSKEGA DOMA IN PREDAJA NOVEGA VOZILA

»Obdobje preteklih let je bilo za Prostovoljno gasilsko društvo Knežak obdobje velikih preizkušenj; to pa je bil tudi čas, ko se je duh enotnosti in pozitivno mišljenje kazalo na vsakem koraku. V tem duhu se je začelo graditi objekt, ki stoji pred nami in razmišljati o nabavi novega gasilskega vozila. Sprva so to bile le sanje, ki so sčasoma postale resničnost. Bili so vzponi in padci, predvsem pa se je izkazala velika predanost kraju, kjer živimo in zavedanje, da je biti gasilec nekaj izjemnega,« je uvodoma povedala predsednica PGD Knežak Barbara Tomšič Delost.

Projekt razširitve gasilskega doma in nabave novega vozila je bivši predsednik PGD Tadej Slavec označil kot projekt treh obdobji, ki sovpadajo s tremi mandati organov društva. »V prvem obdobju smo razmišljali, kako bi rešili prostorsko stisko, ki je nastala z nakupom gasilskega vozila s cisterno. Po letih iskanja se je z rušenjem sosednjega objekta, ki je bil v lasti bistriške občine, ideja o primerni lokaciji ponudila kar sama. Društvo je leta 2010 podpisalo najemno pogodbo, do konca prvega mandata pa smo izbrali projektanta, pridobili gradbeno dovoljenje in zagotovili nekaj sredstev za pričetek gradnje,« je dejavnosti prvega obdobja opisal bivši

predsednik PGD Knežak Tadej Slavec. »Drugo obdobje sta zaznamovala gradnja prizidka in njegov spoj z obstoječim objektom v funkcionalno celoto. V letu 2013 smo pod streho spravili objekt, ki je bil že v naslednjem letu v uporabi. Po žledu in poplavi smo v njem začasno uskladiščili velike muljne črpalke, zbirali pomoč za žrtve poplav v Bosni in Hercegovini ter jeseni 2014 polnili vreče s peskom ob poplavih, ki so ponovno prizadele naše področje. V tem času smo načrtovali potrebne posege za spojitve objektov v celoto. Ugotovili smo, da je potrebno temeljito preurediti električno inštalacijo, komprimiran zrak, vodovodno in fekalno inštalacijo ter poskrbeti za največji zalogaj, in sicer za ogrevanje gasilskega doma vključno z novo kotlovnico in večino inštalacij. Popolnoma smo obnovili še garderobo, poveljniško sobo, sanitarije, skupni prostor in hodnike ter tlak v garaži. Večji požar na strelišču Bač, v katerem sta bila poškodovana dva gasilca, njuno vozilo znamke Toyota pa je bilo popolnoma uničeno, je za nekaj časa močno upočasnil načrtovana dela. V tretjem obdobju smo zaključevali z deli v spodnjih prostorih, položili smo tudi predinštalacije čez dvorišče v malo garažo. Z zamenjavo garažnih vrat, pleskanjem garaže in popolno obnovo elektroinštalacij stara stavba iz začetka 19. stoletja gasilcem nudi možnost nadaljnjega razvoja, krajevni skupnosti pa večjo varnost,« je pridobitve, ki omogočajo, da gasilski dom v izrednih dogodkih operativno

deluje 24 ur dnevno, podrobno predstavil Tadej Slavec.

V skladu s sprejeto strategijo razvoja gasilstva v obdobju 2014–2020 so kneški gasilci letošnjega marca v novi garaži lahko parkirali novo manjšo cisterno za gašenje gozdnih požarov GCGP 1. »Vozilo je izdelano na podvozju MAN TGM 13.290 in ima štirikolesni pogon. V original podaljšani kabini je prostora za posadko sedmih gasilcev, vozilo pa je izdelano v skladu s tipizacijo Gasilske zveze Slovenije. Podvozje in nadgradnjo je financirala Občina Ilirska Bistrica, premično gasilsko opremo pa smo zagotovili gasilci sami,«

je novo gasilsko vozilo opisal poveljnik PGD Knežak Robert Škrli.

ŽUPAN EMIL ROJC POHVALIL KNEŠKE GASILCE

»Varovanje premoženja občanov in zagotavljanje njihove varnosti je ena od najpomembnejših nalog občine. Kot župan sem izredno hvaležen vsem prostovoljnim gasilskim društvom, ki Občini Ilirska Bistrica v tej nalogi nesebično in požrtvovalno pomagata! Naša naloga je zagotavljanje sredstev za opremo, ki jo potrebujete pri svojem delu, opremo pa zagotavljamo v skladu z dogovorom z Gasilsko zvezo Ilirska Bistrica. Prepričan sem, da smo v zadnjih nekaj letih naredili velik korak naprej pri opremljanju prostovoljnih gasilskih društev. Kaj vse to pomeni za našo skupnost, najbolj veste prav v Krajevni skupnosti Knežak, saj ste v preteklih letih na lastni koži občutili poplave in kaj pomeni požrtvovalnost ter pomoč ostalih gasilskih društev. Zelo sem zadovoljen, da ste v okviru akcij, ki ste jih izpeljali skupaj s civilno zaščito, uspeli za daljše obdobje nevtralizirati nevarnost poplav na tem območju,« zadovoljstva ob dobro opravljenem delu ni mogel skriti bistriški župan Emil Rojc.

Bistriški župan je v nadaljevanju opozoril na mačehovski odnos države do problematike poplavne varnosti. »Vse ukrepe, ki smo jih izvedli na tem območju, smo izvedli v okviru intervencije, za katero

nismo potrebovali dovoljenj. Rezultat tega je, so naselja Knežak, Bač in Koritnice zaščitena pred poplavami. Če bi iste ukrepe izvajali v skladu s prostorskim načrtom in po postopkih, ki so potrebni za pridobivanje dovoljenj, vam zagotavljam, da vseh teh del ne bi izvedli še v naslednjih desetih letih. Žal je pridobivanje dovoljenj za tako pomembne dejavnosti, kot je varovanje pred poplavami, prezapleteno in to lahko povzroča veliko škodo pri občanah. Občina Ilirska Bistrica se še vedno srečuje z zelo veliko nevarnostjo poplav ob reki Reki. Žal kljub naporom, ki jih vlagamo, in velikim sredstvom, ki smo jih vložili v študije in načrte za ureditev poplavne ogroženosti, s strani države ni nobenega posluha,« je odzivnost pristojnih izpostavil župan Rojc, ki je svoj nagovor sklenil z občudovanjem gasilskega poziva: »Dejstvo je, da bistriška občina potrebuje pomoč gasilcev in glede na negotove vremenske

razmere vas bomo potrebovali vedno bolj, zato sem izjemno zadovoljen, da v vas in v vašem podmladku vidim zagotovilo, da se občina lahko zanese na vas v vseh situacijah in da boste priskočili na pomoč ljudem, ko bo to potrebno.«

Po slavnostnih govorih so bistriški župan Emil Rojc, bivši predsednik Tadej Slavec in nova predsednica PGD Knežak Barbara Tomšič Delost prerezali trak pred prenovljenim gasilskim domom, prostore in novo vozilo pa je nato blagoslovil še kneški župnik Alojz Mihelčič. Dogodka so se udeležili predstavniki vseh gasilskih društev v občini, svoje kolege pa so podprla tudi številna gasilska društva iz sosednjih občin. Program je kulturno obarval Mešani pevski zbor Tabor Kalc 1869. Po slovesni prireditvi je sledil ogled prenovljenega gasilskega doma in posodobljenega voznega parka, nato pa je prišel čas za druženje in zabavo z ansamblom Snežnik. ●

PRAZNIK PRIMORSKE IN NJENE HIMNE

15. september je državni praznik – dan vrnitve Primorske matični domovini. Proslava ob 71. obletnici tega dogodka je bila v Komnu. Na njej so se spomnili tudi proslave pred štiridesetimi leti, ki so jo priredili na istem travniku nasproti nogometnega igrišča. Državni praznik je posvečen spominu na leto 1947, ko je bila uveljavljena pariška mirovna pogodba z Italijo, ta pa je Primorsko vrnila takratni Jugoslaviji.

Brez upora ne bi imeli svojega jezika in bi bili izbrisani kot narod. Slavnostni govornik na slovesnosti je bil Dušan Jelinčič – tržaški pisatelj in novinar ter sin enega od ustanoviteljev organizacije TIGR. V svojem govoru je poudaril pomen primorskega boja za svobodo.

Bil je kritičen do politike iz Ljubljane: »Iz osrednje Slovenije piha zadušljiv veter potvarjanja resnice, kdo je bil med vojno okupator, ki se mu je bilo treba iz moralne dolžnosti upreti in kdo je bil tisti, ki je z okupatorjem sodeloval.« Ponosen pa je, da zavedne Primorske ta duh ni dosegel: »Zato smo lahko ponosni na našo deželo, ki ima dve značilnosti – trdno narodno zavest in uporni duh.« Spomnil je na primorske junake: Danila Zelena, Ferda Kravanjo, Justa Godniča, Franca Kavsa in Klementa Juga. »Primorci smo zlagali slovenski narod z vrsto legendarnih osebnosti, nismo pa znali izkoristiti priložnosti, da bi se z njimi proslavili. Tudi o teh junakih komaj in šepetajoče govorimo

in jim posvečamo veliko manj opomnikov, kot bi si zaslužili. Menda se otepamo naših herojev, ker ne spadajo v nobeno politično ali sektaško opcijo temveč le med narodnjake, idealiste in etične ljudi.« Za konec pa je delil še misel: »Marsikdo se

z nostalgijo sprašuje, ali kdo sploh še poje partizanske pesmi. Mi jih pojemo, tukaj in zdaj, jih nosimo v srcu, grlih in spominu. So simbol našega boja za svobodo, našega optimizma, naše prihodnosti, saj je navsezadnje tudi primorska himna partizanska pesem. Napisal jo je partizan Lev Svetek - Zorin na svojem komisarskem obhodu s pogledom na Vipavsko dolino, uglasbil pa partizan Rado Simoniti in prav je tako. Tedaj je Primorska z dvignjeno glavo korakala v nov čas.«

15. september je bil res lep dan. Tudi člani ZZB Ilirska Bistrica smo se v velikem številu udeležili čudovite prireditve. Srečali smo se s prijatelji, poklepeta-li in uživali ob petju PPZ Pinko Tomažič in KombinatK, Lare Jankovič in ostalih. Na koncu je zadonela še primorska himna, petju pa smo se pridružili vsi. Bil je dan, ki bo ostal za vedno zapisan v spomin! ●

Karmen Ličan

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica na podlagi 34. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Ur. objave Primorskih novic št. 18/95, 18/97, 30/98, 4/08, Uradni list RS, št. 31/99 in Uradne objave časopisa Snežnik št. 04/06, 30.6.2006), Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2018 (Uradni list RS, št. 10/2018, z dne 21.02.2018) ter Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 13/2008, z dne 05.02.2008), objavlja

JAVNI RAZPIS

ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE IZVEDBE PRIREDITEV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V OKVIRU OBČINSKEGA MESECA KULTURE V LETU 2019

Predmet razpisa je:

1. SOFINANCIRANJE IZVEDBE PRIREDITEV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V OKVIRU OBČINSKEGA MESECA KULTURE, V KATEREM JE ZAJETO TUDI PRAZNOVANJE SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA V LETU 2019.

Občina Ilirska Bistrica bo sofinancirala izvedbo prireditev do višine 1.867 EUR.

2. POGOJI ZA PRIJAVO

Na razpis se lahko prijavijo:

- kulturna društva,
- ostala društva in zavodi, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano kulturno dejavnost,
- zveze kulturnih društev, ki jih ustanovijo društva,
- javni skladi s področja kulturnih dejavnosti,
- samostojni kulturni ustvarjalci, katerih dosedanje delo potrjujejo javno priznani uspehi oziroma so na enem od opisanih področij ustvarili zaključen projekt.

Pogoj je tudi korektno sodelovanje z Občino Ilirska Bistrica v obdobju zadnjih treh let.

Prijavitelji morajo izpolnjevati tudi pogoje iz 5. člena Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

Izbrani izvajalci kulturnega programa po tem razpisu so dolžni pri izvedbi prireditev:

- na vabilih, plakatih, oglaševanju in drugem obveščanju ter informiranju javnosti uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska Bistrica oziroma navesti, da je prireditev sofinancirala Občina Ilirska Bistrica;
- Občini Ilirska Bistrica izročiti po tri (3) izvide izdanih publikacij v zvezi s prireditvijo (plakati, vabila, brošure, knjige ter ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica.

3. MERILA ZA OCENJEVANJE PREDLOGOV SO

- program, kakovost in obseg prireditev,
- višina predvidenega sofinanciranja.

4. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijavitelj mora izdelati prijavo v slovenskem jeziku; program mora biti ovrednoten v EUR.

Prijavitelje se naproša, da predložijo izpolnjeno dokumentacijo, zloženo po naslednjem vrstnem redu:

- 1 – *izpolnjeno in podpisano prijavo na javni razpis, iz katere so razvidni zahtevani podatki (osnovni podatki o prijavitelju, predstavitev prireditve, reference prijavitelja, finančna konstrukcija prireditve in viri financiranja),*
- 2 – *podpisano izjavo o izpolnjevanju in sprejemanju pogojev javnega razpisa,*

3 – *izpolnjen in podpisan osnutek pogodbe.*

Razpisna dokumentacija je prijaviteljem na voljo na spletni strani www.ilirska-bistrica.si ali v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica v času uradnih ur.

Izjavo o izpolnjevanju pogojev in vse dokumente, ki jih je v prijavi dokumentaciji potrebno podpisati, izpolni in podpiše oseba, zakoniti zastopnik, ali oseba, ki se v dokumentaciji izkaže s priloženim pooblastilom zakonitega zastopnika.

5. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Pisne prijave naj prijavitelji oddajo v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica ali pošljejo priporočeno na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica.

Na ovojnicu naj prijavitelj pripiše: »JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE PRIREDITEV 2019 – MESEC KULTURE – NE ODPIRAJ«. Na ovojnicu (hrbna stran) mora biti označen naslov prijavitelja.

Upoštewane bodo vse prijave, ki bodo prispele do 8. 11. 2018 do 10. ure na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatenе vrnjene prijavitelju.

6. ODPIRANJE PRIJAV

Odpiranje prijav bo predvidoma 9. 11. 2018. Odpiranje prijav ni javno. Predloge bo ovrednotila petčlanska komisija, ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma v roku 30 dni od odpiranja prijav in izbrani prijavitelj bo pozvan k sklenitvi pogodbe.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Zdenki Tomažič, tel. 05 7112 330. ●

Številka: 410-151/2018-1

Datum: 19. 9. 2018

Župan Emil Rojc

PODATKI ORGANOV UE

KONTAKTNI PODATKI ORGANOV IN JAVNIH ZAVODOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 11. ure		od 8. ure do 11. ure in od 12. ure do 16.30		od 8. ure do 11. ure		
Upravna enota Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Geodetska uprava RS Območna geodetska uprava Koper, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Finančna uprava RS, Finančni urad Postojna, Sektor za davke, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 7. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure				
CSD Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 32 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 25 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zdravstveno zavarovanje, Območna enota Koper, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 25 A 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		

NOVA NALOŽBA V PODJETJU LESONIT, D. O. O.

V Ilirski Bistrici je italijanska družina Falersa že pred drugo svetovno vojno proizvajala lesno- vlaknene plošče. Po vojni je bilo ustanovljeno podjetje Lesonit, ki je plošče proizvajalo po tako imenovanem mokrem postopku. Podjetje je sredi 80. let prejšnjega stoletja prešlo na ekološko sprejemljivejši suh proizvodni postopek. Po razpadu bivše države je v Ilirski Bistrici prišlo do usihanja velikih gospodarskih družb. Ohranilo se je le podjetje Lesonit, ki ga je leta 2000 kupil eden izmed največjih proizvajalcev vlaknenih plošč na svetu, italijansko podjetje Fantoni, s. p. a. iz Osoppa v videmski pokrajini.

Italijanski lastnik je kmalu po prevzemu pričel z modernizacijo proizvodnje, v kateri je zamenjal skoraj vse bistvene elemente tehnološkega procesa. Naložbo je zaključil leta 2007. V modernizacijo je takrat vložil slabih 70 milijonov evrov.

Lesonit je po modernizaciji v skupini Fantoni zasedel mesto proizvajalca tankih plošč srednje gostote. Njegovi izdelki so polproizvodi in se uporabljajo v pohištveni industriji, industriji vrat, notranji opremlitvi stanovanj, gradbeništvu in drugod. Letno izdela približno 140 000 m³ plošč debeline od 1,5–19 mm. Večino svojih izdelkov proda v evropske države, nekaj pa tudi na Bližnji in Daljni vzhod ter v severno Afriko.

Kljub visokim vlaganjem v preteklosti se posodabljanja proizvodnje ne sme opustiti. Vedno je treba slediti razvoju novih tehnologij in postopkov, s katerimi se lahko doseže boljše rezultate z manjšimi vplivi na okolje. Lahko rečemo, da je to neprekinjen proces, s katerim se zagotavlja uspešno poslovanje in s tem preživetje podjetja na trgu. Zaradi tega se je družba Fantoni odločila za izvedbo nove večje naložbe, s katero se bo zamenjalo in nadgradilo nekatere nekoliko starejše naprave. Poleg sodobne tehnološke opreme se bo v okviru nove naložbe poskrbelo za ureditev skladiščnih površin, za enoten izgled Lesonita in za zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje. Skupna vrednost naložbe je ocenjena na približno 25 milijonov evrov. Nameravajo jo izvesti v roku dveh let.

V grobem lahko predvideno naložbo razdelimo na 3 sklope:

- S tehnološkim sklopom bo omogočena polna izkoriščenost obstoječe proizvodne linije. Z zamenjavo obstoječe

razvlaknjevalne naprave za proizvodnjo vlaken s sodobnejšo in zmogljivejšo ter s povečanim sušilnikom prve stopnje bo tovarna dosegla predhodno načrtovano zmogljivost. Proizvodnja se bo povečala za približno 30 %.

- Skladiščni sklop se deli na dva dela, in sicer na odkrito skladišče lesne surovine, ki se bo razširilo na razpoložljive površine in v celoti uredilo z betoniranjem platoja ter z asfaltiranjem transportnih poti. Poleg odkritega skladišča se bo povečalo tudi pokrite skladiščne površine končnih izdelkov, kar bo doseženo s podaljšanjem obstoječega skladišča ob obvoznici do bivše ceste proti Podgradu in s prizidkom ob proizvodni hali za upravno stavbo podjetja na jugovzhodu kompleksa Lesonit. Poenotil se bo tudi izgled vseh fasad, tako da bo celoten kompleks deloval sodobnejše.
- Tretji je ekološki sklop. Poleg obstoječe kurilne naprave se bo prigradilo elektrofilter dimnih plinov, s katerim bodo kljub povečanju proizvodnje bistveno zmanjšani izpusti onesnaževal v ozračje in tako že predčasno dosežene meje, ki bodo stopile v veljavo šele čez nekaj let. Predhodno omejeno podaljšanje skladišča ob obvoznici bo zastrlo širjenje hrupa iz Lesonita proti stanovanjskim hišam na Gubčevi ulici. Prav tako bo ureditev zunanjega skladišča lesne surovine pripomogla k zmanjšanju emisij prahu in hrupa zaradi vožnje vozil po skladišču lesne surovine.

Trenutno poteka postopek priprave dokumentacije in pridobivanja ustreznih dovoljenj. Za te potrebe sta na dveh lokacijah v okolici tovarne postavljeni merilni postaji, s katerima se spremlja oz. meri dejanske vplive na okolje. Rezultati meritev bodo v nadaljnjem postopku javno predstavljeni.

V podjetju Lesonit, d. o. o. želimo čim boljše sodelovati z lokalnim okoljem. Zavedamo se, da tovarna vpliva na mesto in njegove prebivalce, zato te vplive nenehno spremljamo in rezultate posredujemo pristojnim nadzornim institucijam. Vedno spoštujemo vse zakonske omejitve ter pripombe in želje okoliškega prebivalstva, ki sobiva s tovarno. Z dokončanjem naložbe bomo kljub povečanju proizvodnje znižali izpuste delcev PM10 v ozračje. Podaljšano skladišče ob obvoznici pa bo znižalo nivo hrupa ob hišah nad prehodom čez železniško progo.

V želji, da odgovorimo še na morebitna druga vprašanja, bomo oktobra v Domu na Vidmu priredili javno predstavitev naložbe. ●

Danjel Valečič, Lesonit, d. o. o.

Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom

ODOBRENI TRIJE PROJEKTI LAS SODELOVANJE

LAS med Snežnikom in Nanosom je prejšnji teden dobila odobrene tri projekte LAS sodelovanje s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in sicer v skupni vrednosti 104.726,40 EUR.

LAS med Snežnikom in Nanosom je na tretji poziv MKGP prijavila več projektov sodelovanja LAS, uspešna pa je bila pri treh projektih:

Projekt **Z roko v roki do kakovostne prehrane** smo pripravljali z LAS Notranjska, LAS Dolenjska in Bela krajina ter z LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Namen projekta je vzpostavitev sistema lokalne oskrbe oziroma kratkih dobavnih verig, za kar je treba izvajati vzporedne aktivnosti tako na strani povpraševanja (javne ustanove) kot na strani ponudbe (lokalni ponudniki).

Poleg LAS pri projektu sodeluje še član Pivka, d. d.. Vrednost projekta za LAS med Snežnikom in Nanosom znaša 27.744,73 EUR. Projekt se bo izvajal od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2020.

Projekt **Interaktivni turizem za vse** je povezal šest partnerskih LAS – poleg LAS med Snežnikom in Nanosom še LAS Notranjska, LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline, LAS Zasavje, LAS v objemu Sonca in LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Predlog projekta je odgovor na smernice o razvoju dostopnega turizma v Evropi. Povečanje dostopnosti z uporabo novih tehnologij bo na eni strani omogočeno osebam s posebnimi potrebami, na drugi strani pa bo s pomočjo novih tehnologij in virtualne resničnosti zabeležena ali ustvarjena dostopnost do izginjajoče oz. zavarovane dediščine.

Poleg LAS pri projektu sodeluje še član Občina Pivka. Vrednost projekta za LAS med Snežnikom in Nanosom znaša 61.861,38 EUR, izvajal pa se bo v letu 2019.

Projekt **Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem** je povezal šest partnerskih LAS – poleg LAS med Snežnikom in Nanosom še LAS Dolina

Soče, LAS Gorenjska košarica, LAS Krša in Brkinov, LAS Posavje ter LAS Obsočje in Kozjansko. Predlog projekta je povezovanje vseh biosfernih območij v Sloveniji in s tem povečevanje njihove prepoznavnosti ter izkoriščanje potencialov, ki jih območju prinaša Unescovo imenovanje. Ozaveščanje, komunikacija in promocija bodo bistvene aktivnosti tega dela operacije. S specifičnimi aktivnostmi na posameznem BO želimo dosegati cilje varovanja naravne in kulturne dediščine posameznega območja ob istovrstnem izboljševanju dohodkovnega položaja lokalnega prebivalstva. Vrednost projekta za LAS med Snežnikom in Nanosom znaša 15.120,29 EUR, izvajal pa se bo v letih 2019 in 2020.

Projekte, ki tokrat niso bili odobreni, bomo ponovno prijavili na že odprti 4. poziv. ●

Plama-pur

USTVARJAMO UDOBNO ŽIVLJENJE

Proizvodnja in predelava poliuretanske pene

RAZPISUJE KADROVSKE ŠTIPENDIJE 2018/2019

za

- KEMIJO
- MEHATRONIKO

V šolskem/študijskem letu 2018/2019 razpisujemo štipendije za sledeče izobraževalne programe:

1. kemijski tehnik (V. stopnja) – 1 štipendija
2. tehnik mehatronike (V. stopnja) – 1 štipendija
3. dipl. inž. kemijske tehnologije ali dipl. inž. kemijskega inženirstva (6/2 – 1. bol. st. un/vs) – 1 štipendija

Prijava naj vsebuje:

- življenjepis,
- potrdilo o vpisu za šolsko/študijsko leto 2018/2019.

Zbiranje prijav:

Prijave z ustreznimi dokazili lahko pošljete na e-naslov: vlozisce@plama-pur.si ali preko pošte na naslov: **Plama-pur, d. o. o., Podgrad 17, 6244 Podgrad.**

Prijave zbiramo do vključno **20. 10. 2018**

Dodatne informacije dobite na telefonski številki **05 71 49 242.**

www.plama-pur.si

POZIV

Občina Ilirska Bistrica se pridružuje regijski iniciativi internacionalizacije regije, ki jo koordinira *Regionalna razvojna agencija Zeleni kras* in katere namen je spodbuditi prepoznavnost regijskih projektov ter pridobiti interes mednarodnih investitorjev za vlaganje v regijske projekte.

RRA Zeleni kras uspešno sodeluje z Vzhodno kohezijsko regijo, ki jo vodi mariborska Razvojna Agencija, in z Zahodno kohezijsko regijo, ki jo vodi ROD Ajdovščina.

Občina Ilirska Bistrica poziva vse zainteresirane investitorje in tiste, ki imajo pripravljene projekte, primerne za investiranje, da se udeležijo dogodka ESIC 2018, ki se bo odvijal 23. in 24. oktobra v Mariboru.

Prijave sprejemamo na Občini Ilirska Bistrica

ESIC 2018 je poslovno orientiran dogodek.

Ambicija ESIC 2018 je na enem mestu zbrati investicijski potencial Kohezijske regije Vzhodna Slovenija, istočasno pa na dogodek privabiti čim več potencialnih investitorjev ter med njimi organizirati sestanke in druge oblike mreženja. Vse s ciljem, da se stkejo poslovne povezave, ki bi omogočile realizacijo investicij.

Komu je ESIC 2018 namenjen:

- podjetjem s pripravljenimi investicijskimi projekti, ki iščejo investitorja,
- občinam s pripravljenimi investicijskimi projekti, ki iščejo investitorja,
- poslovnim/industrijskim conam,
- nepremičninskim agencijam in stečajnim upraviteljem,
- svetovalnim podjetjem,
- razvijalcem območij,
- investitorjem, investicijskim skladom, poslovnim angelom.

Program ESIC 2018 zajema:

- do 10 organiziranih individualnih sestankov v dveh dneh,
- možnosti za mreženje in neorganizirane sestanke,
- investicijsko konferenco.

Torek 23. oktobra:

- konferenčni del,
- 6 organiziranih sestankov,
- večerja s programom »Business drink«.

Sreda 24. oktobra:

- 4 organizirani sestanki,
- predstavitve poslovnih con in večjih investicijskih projektov,
- po končani prireditvi – možnost organiziranega ogleda mesta Maribor.

Registracija je 190,00 EUR*, ta vključuje:

- prisotnost na investicijski konferenci,
- do 10 organiziranih sestankov,
- napitke in prigrizke med odmori,
- kosilo,
- sprejem z večerjo in druženjem.

* cena brez DDV

www.esic.si

FESTIVAL ZNANSTVENEGA IN DOKUMENTARNEGA FILMA V PARKU ŠKOCJANSKE JAME – JAMNARKULT 2018

V dveh dobro obiskanih tematskih večerih smo si ob prijetnem druženju skupno ogledali enajst enot gradiva, ki pa ni bilo posneto samo pri nas. Ker je produkcija na našem območju zelo skromna in lokalni avtorji nemalokrat neodzivni na povabila k sodelovanju in ker imamo z jamami posebno povezavo, smo kot pri prejšnjih edicijah festivala v program vključili tudi gradivo o jamarstvu in jamah na Slovenskem ter gradivo o delih nežive narave in vrstah, prisotnih na našem območju, ki je bilo posneto drugod.

Jamarsko gradivo je bilo tokrat manj raziskovalno in bolj zgodovinsko ter poučno obarvano kot prejšnja leta. Isto velja za gradivo o naravi. Od tega je odstopal le film, posnet na območju Triglavskega ledenika, ki smo ga po tehtnem premisleku umestili v kategorijo znanstvenega gradiva, v predvajanje pa zato ker raziskuje problematiko, ki je tako rekoč univerzalna, tj. estetsko in čustveno zaznavanje (spreminjajoče se) pokrajine. Jasno namreč je, da ledenika v naših krajih nimamo. Gradivo o kulturni dediščini je sledilo kriteriju geografske omejitve z izjemo filma, ki obravnava avtohtone pasme domačih živali. Nobe na od teh ne izvira iz naših krajev, ampak se jih je kar nekaj pojavljalo tu skozi zgodovino. Z velikim veseljem smo izven konkurence na program umestili prisrčen šolski film, posnet v Brkinih, ki Slovenijo predstavlja tujcem.

PETEK, 17. AVGUST: VEČER FILMA O NARAVI

Festival je s svojim govorom o ključni predproduksijski fazi snemanja tovrstnih filmov, ki ga je podprl s projekcijo dokumentarca *Risova pot*, posnetega v sklopu projekta *Life LYNX*, odprl izkušen slovenski režiser Gregor Šubic. Vključno s Šubicevim filmom je bilo na *Večer filma o naravi* predvajanih šest enot gradiva.

Publika je na tretje mesto po svojem okusu umestila film *Jamska fotografija – Philippe Crochet in Annie Guiraud* Petra Gedeia, ki podaja portret slovitega jamskega fotografa med fotografiranjem v jami Dimnice. Drugo mesto je dodelila filmu *Risova pot* Gregorja Šubica in Setha M. Wilsona ter filmu Cirila Mlinarja *Cica Film kot sredstvo za promocijo ogroženosti proteusa in njegovega varovanja*. Pri prvem gre za poklon peščici lovcev, ki so s svojim entuziazmom omogočili, da največja evropska mačka še vedno živi v naših gozdovih, njeno število pa se zadnja leta zmanjšuje in analize kažejo, da bo brez naše pomoči v nekaj letih spet izumrla. Drugi film pa ob 250. obletnici znanstvenega opisa človeške ribice podaja zgodovinski pregled video dokumentiranja človeške ribice v naravnem okolju od pionirskih posnetkov na svetovni ravni iz let 1982 in 1983 do danes. Ljubljenec občinstva prvega večera festivala je postal film *Raziskovanje in varstvo netopirjev v parku Škocjanske jame* Maria Benkoča, Sitke Tepeh, Primoža Presetnika, sodelavcev JZ PŠJ in Jureta Škrlepa, ki prikazuje in opisuje življenje in pomen netopirjev na tem območju ter prostovoljno delo članov Odbora za varstvo narave pri ohranjanju biotske pestrosti v sodelovanju s strokovnimi sodelavci JZ PŠJ in Centra za kartografijo favne in flore.

Strokovna žirija v sestavi: Gregor Šubic, Jure Černec in Tomaž Zorman je za najboljši film v kategoriji »narava« razglasila dokumentarec *Risova pot* z utemeljitvijo, da gre za »najbolj celovito delo, ki odgovarja standardom profesionalne produkcije«. Gregor Šubic je bil pri glasovanju za ta film vzdržan. Obenem je žirija dala posebno pojasnilo za film Cirila Mlinarja *Cica Film kot sredstvo za promocijo ogroženosti proteusa in njegovega varovanja*, ki »se ponaša z izjemnimi posnetki človeške ribice kot s snemalnim presežkom. Še posebej pa žirija izpostavlja izjemno zaslugo avtorja pri razvoju naravovarstvenega filma v Sloveniji«.

PETEK, 24. AVGUST: VEČER FILMA O KULTURNI DEDIŠČINI

V okviru *Večera filma o kulturni dediščini* je bilo predvajanih pet enot gradiva, od teh ena izven konkurence. Film *Where Am I?* učencev angleškega dramskega krožka OŠ Rudija Mahniča Brkinca iz Pregarij je bil s strani organizacijskega odbora v želji po spodbujanju tudi tovrstne produkcije imenovan za prvi šolski film festivala in o njem gledalci in strokovna žirija niso presojali.

Občinstvo je na tretje mesto postavilo študentski znanstveni film *Partnersko kmetijstvo v Brkinih* študentov različnih fakultet Univerze v Ljubljani – Janje Sluga, Sare Uhan, Mitje Kurenta, Kri-

stine Pintar, Ane Hiti, Katarine Plestenjak, Vida Janše in Edvina Sulejmanija, ki je nastal v okviru terenske raziskave v Brkinih kot dela interdisciplinarnega projekta *Po kreativni poti do znanja* in predstavlja tako fizičnogeografske in družbenogeografske značilnosti Brkinov kot razvojne probleme in izzive z vidika lokalnega prebivalstva. Drugo mesto je publika podelila filmu *Košanska dolina, Stara Sušica* avtorja Otmarja Pečka, Alenke Bevčič, Janka Badovina, Siniše Renčova in Aleksandra Kušlana iz Društva Preteklost živi z nami, katerega osnovna nit je bivalna in delovna kultura v eni najstarejših vasi Občine Pivka in prikaz raznovrstnih ter mnogoterih dejavnosti nekaterih vaščanov z namenom njenega ohranjanja za poznejše rodove. Na prvo mesto je občinstvo postavilo dokumentarec *MLADA NADA* Žige Goriška in Mance Filak, ki prikazuje petdeset let razvoja Mladinskega kluba Nade Žagar v Ilirski Bistrici, enega izmed najstarejših mladinskih klubov v Sloveniji, ki je v svojem polsto-

letnem delovanju prerasel iz lokalnega kluba v prizorišče svetovnega glasbenega dogajanja.

Strokovna žirija v sestavi: dr. Naško Križnar, Jure Černec in Darja Kranjc je uvodoma ugotovila, da »*vsí prikazani filmi odgovarjajo glavnemu namenu festivala*« in za najboljši film v kategoriji »*kulturna dediščina*« razglasila dokumentarec *MLADA NADA* z utemeljitvijo, da »*predstavlja najbolj kompleksno filmsko delo, ki se poslužuje različnih elementov filmskega jezika, kot so: intervjuji, arhivski posnetki in observacijski film ter je zelo pomembno za zgodovino samoniklih prizorišč kot temelja underground kulture v Sloveniji in širše*«.

Komisija, sestavljena iz lihega števila preostalih članov organizacijskega odbora – mag. Vanje Debevec, Boruta Perica in Boruta Lozeja – je v nadaljevanju večera izmed treh finalistov po izboru publike in strokovne žirije v obeh kategorijah za film festivala razglasila film *MLADA NADA*. Film festivala je

prejel kamnitega Netopirja, delo kiparja Damjana Švare iz Višje strokovne šole Sežana. Komisija se je zanj odločila, ker sledi poslanstvu festivala in ga obenem celo presega. Nastal je namreč v kraju, ki se nahaja na Biosfernem območju Krasa in porečju reke Reke. Njegova montaža je zahtevala pridobitev, digitalizacijo in arhiviranje ogromne baze video gradiva, ki je več deset let nastajalo na terenu in dokumentira segment lokalne samonikle in v nadaljevanju vedno znova prenesene kulture mladih v Ilirski Bistrici ter širši okolici. Dokumentiran segment kulture je v filmu nadgrajen z refleksijo primarnih akterjev, kar je izjemen dokument za zgodovino naših krajev.

Hvala avtorjem za ves trud, vložen v izdelavo predstavljenih filmov in gradiv za naše zanamce. Da bi z delom nadaljevali ali z že opravljenim navdihnili še koga, da bi poprijel za kamero in mikrofonski ter nas in naše zanamce v bodoče še s čim (podrobneje) seznanil/-jal. ●

Darja Kranjc

**Kritje doplačil
do 1.000 €
letno!**

Dobro je biti sam svoj mojster.
A ne, ko gre za zdravje.

Halo zdravje
(080 26 64)

Poskrbite za svoj nasmeš in že od 2,50 € na mesec sklenite zavarovanje zob, saj vam krije doplačila pri zobozdravniku, omogoča hitro obravnavo in zniža stroške zobno protetičnih nadomestkov.

V primeru zdravstvenih težav se plača imeti zanesljivega partnerja.

**Zobje
Zobje+**

Več informacij vam je na voljo na spletni strani Triglav Zdravstvene zavarovalnice d.d., kjer so dostopni tudi splošni pogoji zdravstvenih zavarovanj.

Vaš partner za zdravje.

triglavzdravje

www.triglavzdravje.si

UČENCI ZNOVA SEDLI V ŠOLSKE KLOPI

»Dragi prvošolci! Prvi dan je za vas zelo pomemben, saj prvič vstopate v hram učenosti. Želimo si, da bi se pri nas dobro počutili, da bi se veliko naučili in da bi se vsi dobro razumeli,« je otroke, ki so prvič prestopili prag šole, uvodoma pozdravila ravnateljica Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica mag. Karmen Šepec.

Letos so namreč na osnovni šoli Antona Žnideršiča prvič organizirali prvi šolski dan za najmlajše ob 17. uri, saj veliko šol prakticira popoldanske termine, ker so ti prijaznejši za starše. »Ker v dopoldanskem času nismo dobili zelene gledališke predstave, s katero sprejmemo naše prvošolčke, pa tudi zato ker se jim popoldan lažje popolnoma posvetimo, smo se odločili, da letos poskusimo drugače,« je pojasnila ravnateljica Karmen Šepec.

Hudomušno predstavo s klovneso Evo Škofič Maurer, ki je trajala eno šolsko uro, so otroci in njihovi starši sprejeli z navdušenjem, saj se je prvi šolski dan začel izvirno in prisrčno.

Ostali učenci osnovne šole Antona Žnideršiča pa so v šolske klopi sedli že ob 8.20 zjutraj, ko se uradno začne pouk. »Vsa leta sta prvi dve šolski uri posvečeni oddelčni skupnosti oziroma razredni uri, kjer učenci opravijo prijavo na šolsko prehrano, na podaljšana bivanja in varstva. Na teh urah pregledajo šolski red; izberejo predsedstvo oddelčne skupnosti; nato pa sledi pouk od tretje do pete šolske ure. Prvi dan je vedno sproščen in prilagojen,« je ustaljeno prakso na šoli predstavila ravnateljica.

V šolskem letu 2018/2019 bo na bistriški osnovni šoli širilo obzorja kar 351 učencev, kar je 21 učencev več kot v lanskem letu. »Šolanje je zaključil en razred devetošolcev, sedaj pa imamo dva prva razreda, kar pomeni, da imamo po devetih letih v vsakem razredu po dva oddelka,« je povedala Karmen Šepec in dodala: »Leta 2003 smo imeli enako število učencev kot letos, v vseh ostalih letih pa se je pri nas šolalo manjše število učencev. Ker je to najštevilčnejša generacija po petnajstih letih, smo se soočali z manjšimi težavami, kot so: premajhne garderobe, gneča v jedilnici in večja zasedenost v učilnicah, ki pa smo jih brez težav premagali in sedaj skupaj odhajamo novim izzivom naproti.« ●

NA DOLNJEM ZEMONU ZOPET ZADIŠALO PO OMAMNIH DOBROTAH

»Mala južna« je na grajskem dvorišču Dolnjega Zemona znova postregla s številnimi tradicionalnimi jedmi, ki so značilne za dolino reke Reke, Brkine in zgornjo Pivko. Že 13. prireditev, ki je dobila ime po malici oziroma »marendi«, ki so jo ženske nosile delavcem, je tretjo soboto v avgustu v to vasico privabila veliko število obiskovalcev, ki so lahko okušali domače specialitete in si ogledali zanimivo razstavo o nekdanji skrbi za čistočo.

Kulturno društvo Grad je na dvorišču gostilo 10 društev, ki so na svojih stojnicah ponujala izbrane kulinarične specialitete. Člani KŠD Tuščak Bač so obiskovalce postregli s krompirjevim golažem in domačimi šnitami. Društvo Studenec Gornji Zemon je pripravilo pašto »na rdeče« s klobaso in češpove ter jabolčne dobrote. Članice KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij so skuhale ždrec, za posladek pa so pripravile šnite. Gostje iz TKŠD Urbanščica iz Famelj so obiskovalce privabile s krompirjem z ocvirki in češpovo ter borovničevo pito. Domače KD Grad Dolnji Zemon je ponudilo krompir v zevnici s klobaso, za posladek pa je pripravilo štruklje »po starinski« z drobtinami in šarkelj. S krompirjem z ocvirki in palačinkami s češpovo marmelado so za lačne poskrbeli v Društvu Ahec Jasen; članice Društva podeželskih žena Ilirska Bistrica

pa so skuhale joto in spekle jabolčni štrudel. Polenta z ocvirki in jabolčni ter češpov kompot so sestavljali meni Folklorne skupine Gradina; po ječmenu in kuglofu pa je zadišalo na stojnici Zeljene gase iz Dolnjega Zemona. Polenta z ocvirki in jabolčni štrudel sta zaokrožila letošnjo ponudbo na stojnici KŠD Koseze.

Kulturno-etnološko prireditev je popestrila tematska razstava z naslovom »Čistu ku luč«, ki sta jo pripravila ljubitelja starih predmetov Romeo Volk in Primož Rojc. Avtorja razstave sta obiskovalcem predstavila, kako se je včasih pomivalo posodo, čistilo tla, likalo in skrbelo za osebno higieno. Največje zanimanje med razstavljenimi predmeti je požel pralni stroj iz leta 1958. Ta se v precejšnji meri razlikuje od strojev, ki jih uporabljamo danes, saj je na pre-

senečenje vseh še vedno delujoč. Arhivski pralni stroj deluje v dveh fazah, saj perilo najprej opere, nato pa je oprano perilo s pomočjo lesenih klešč potrebno preložiti v drugi del stroja, ki je namenjen centrifugi. Kot nam je povedal Romeo Volk, je bil odnos do tekstila takrat popolnoma drugačen, kot je danes, saj so ljudje zelo skrbno delali s svojo obleko, ki so jo nešteto krat zakrpali, preden so jo zavrgli.

Organizatorji dogodka so za najmlajše pripravili otroške delavnice in animacije ter ježo ponijev. Za popoldansko zabavo so poskrbeli učenci Nika Polesa, Martin Rojc in Jasenski Kerglci. Do poznih ur pa se je plesalo na ubrane zvoke ansambla Narcis. ●

»BISTRIŠKI PLAC« ZNOVA ZAŽIVEL

Tretji petek v avgustu je bil že tretje leto zapovrstjo rezerviran za dogodek, ki v središče mesta privabi veliko število obiskovalcev. Druženje za vse generacije »Dobimo se na Placu« sodi v okvir festivalskega dogajanja »Poletje v Bistrici in na Premu«, ki ga je uspešno organiziral Turistično-informacijski center Ilirska Bistrica. Splet glasbe in športa, ki so ga s skupnimi moči pripravili TIC, Klub študentov Ilirska Bistrica in Društvo otroške zabave in animacija, je na bistriški Plac privabil številne domačine in tuje goste, ki dopustujejo v naših krajih.

V sončnem popoldnevu sta za dobro voljo in odlično razpoloženje najmlajših poskrbeli energični animatorki *Andreja Kuret* in *Diana Dovgan*. Malce večji otroci so se v družbi *bistriških gasilcev* preizkusili v usmerjanju vodnega curka v izbrani predmet, športni navdušenci pa so se lahko pomerili v turnirju trojk, ki so ga pripravili košarkarji kluba *Plama-pur*. Člani *KŠIB-a* so predstavili svoje aktivnosti in tako mimoidočim v izmenjavo ponudili številne knjige ter za male nadobudneže pripravili še ustvarjalni kotiček, kjer so otroci dali krila svoji domišljiji. *Jerica Strle* in *Romana Morano* iz *Večgeneracijskega centra Ilirska Bistrica* sta zbranim demonstrirali izdelavo čudovitih vrtnic in marjetic iz krep papirja. Na stojnici *LAS med Snežnikom*

in *Nanosom* so si mimoidoči lahko ogledali številne rokodelske izdelke in promocijski video posnetek društva. Domača športna društva so obiskovalcem predstavila svoje delovanje in vabila k vpisu; na stojnicah pa so se predstavili tudi gostujoči razstavljalci, ki so predstavili pestro ponudbo svojih izdelkov. *Hiša zabave* je s svojimi napihljivimi igrali poskrbela, da najmlajšim med veselim druženjem in nakupovanjem njihovih staršev ni bilo dolgčas.

Veselo popoldansko druženje so popestrili zvoki glasbene skupine *Ku Adn*, večer pod zvezdnatim nebom pa je bil rezerviran za skupino *Danilo Kocjančič Friends*, ki uspešno preigrava legendarne skladbe preminulega primorskega avtorja popularne glasbe. ●

OLTAR SVETEGA ROKA NA MALI BUKOVICI ZASIJAL V VSEJ SVOJI LEPOTI

V nedeljo, 19. avgusta, so vaščani Male Bukovice med slovesno sveto mašo lahko prvič ponosno zrl v restavriran oltar, ki krasi podružnično cerkev sv. Roka. Za še večje veselje ob slavnostnem dogodku je poskrbel krst dojenčice Ane.

»Oltar bo čez dve leti star 150 let in po naših podatkih še ni bil deležen popravil. Želja po obnovi oltarja je bila prisotna zadnjih 15 let, vendar so bile cene restavriranja za naše zmožnosti praktično nedostopne. Za obnovo pa smo se odločili pred dvema letoma, ko smo potek obnove in finančno konstrukcijo predstavili pred krajanji Male Bukovice pri shodni maši 16. avgusta,« je povedal Marjan Mikuletič in dodal: »Prvotna finančna konstrukcija je temeljila na sredstvih, ki so jih prispevala gospodinjstva na Mali Bukovici, na donacijah in sredstvih, ki jih verniki prispevajo pri maši na zaobljubljen dan in pri shodni maši, ki poteka vsako leto na praznik sv. Roka. Dodatna sredstva pa smo pridobili tudi iz župnijskega sklada v Švici, kjer prebiva ena od malobukovških izseljenk.« Temeljita prenova oltarja, ki je bil izdelan leta 1870, je delo priznane resta-

vtorke Nataše Lapanja Jazbec. Obnova dotrajane dragocene neobarokne mojstrovine kiparja Jakoba Razpeta (1836–1886) iz Cerknega je kar leto dni potekala v restavratorski delavnici v Svetem pri Komnu pod strogim nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica.

Cerkev je bila pred dvajsetimi leti v zelo klavrnem stanju, saj sta bila zaradi dotrajanosti in slabe strehe v celoti poškodovana fasada in strop cerkve. »Tako smo v preteklih dveh desetletjih obnovili fasado in zamenjali kritino na strehi. Iz-

vedena je bila hidroizolacija temeljev. K cerkvi smo pripeljali elektriko in uredili razsvetljavo ter električno zvonjenje. Zamenjali smo tudi okna in prepleskali njeno notranjost,« je preporod vaške cerkve opisal Marjan Mikuletič, ki je za svoja več kot dvajsetletna prizadevanja pri obnovi cerkve in okolice prejel priznanje koprške škofije.

Restavriran oltar je blagoslovil koprski škof Jurij Bizjak ob somaševanju župnika Stanka Fajdige, kaplana Gašperja Naglosta in prof. Rafka Valenčiča. Med sveto mašo je zakrament svetega krsta prejela tudi mala Ana Ljubič in tako dokazala da bo cerkev sv. Roka v novi podobi služila tudi novim generacijam. ●

CVET BISTRIŠKIH FANTOV NA VIZITI

V petek, 14. septembra, je 20 fantov generacije 2000 iz celotne Občine Ilirska Bistrica v družbi deklet istega letnika znova obudilo običaje vizite v domačem kraju.

Megleno jutro sta ob pol osmih popestrila petje in mimohod mladih fantov in deklet, ki so letos poskrbeli, da tradicija barvitega okraševanja vozov, pesmi in dobre volje mladih vizitantov še dolgo ne bodo šli v pozabo. Ta svoj poseben dan so si mladi popestrili s pravcato baklijado, ki je dala piko na i veselemu dogajanju.

Na sprejemu na Placu jih je toplo pozdravil bistriški župan g. Emil Rojc, jim zaželel vse dobro in jim čestital ob tem pomembnem mejniku na njihovi ži-

vljenjski poti. Fantje iz generacije 2000 so ob tej priložnosti dobili v dar tudi tradicionalno darilo, in sicer pršut, ki je razveselil zbrano družčino.

Kot veleval običaj, so si mladi nadeli belo srajco, na katero so pripeli rdečo rožo in trak v barvah slovenske zastave. Bogato okrašen vizitantski voz, katerega izdelavo je sofinanciral *Turistično-informacijski center (TIC) Ilirska Bistrica*, je bil prava paša za oči, saj so ga letos domiselno okrasili z grbom domače občine

na eni strani, drugo stran voza pa je krasilo veliko srce, ki bije za domovino.

Ob zvokih harmonike in petju slovenskih narodnih pesmi so v središču mesta pozdravili navdušene mimoidoče.

Po domači dobrodošlici in poziranju ponosnim staršem so se vizitantje odpravi-

vili v *Park vojaške zgodovine v Pivko*, kjer so se skupaj s fanti iz letnika 2000 iz *Občine Pivka* seznanili z dolžnostmi in pravicami vojaškega obveznika.

Tradicija vizite na Bistriškem sega v drugo polovico 18. stoletja, ko so v času vladavine cesarice Marije Terezije novačili slovenske fante v cesarsko vojsko. Skozi čas se je režim vojaških obveznosti spreminjal, ampak ne glede na to, kakšen je bil, je vizita odpirala vrata v svet vojaških obveznosti. Čeprav v samostojni Sloveniji obveznega služenja vojaškega roka že dolgo ni več, je ohranjanje domače etnološke kulturne dediščine del tradicije, ki jo je kot živo dediščino vredno ohranjati in negovati še naprej. ●

»ISTRO, MOJA MILA«

Pred leti so se bistriški upokoјenci odpravili do Limskega kanala v Istri. Lepo jim je bilo, zato so sklenili v letošnjem letu ponoviti podvig. Rečeno, storjeno! Tisto sončno soboto v septembru so se preko tunela pod Učko mimo Pazina zapeljali do Poreča. Že sama vožnja skozi vedno zanimivo Istro je hitro minila zaradi ogleda znamenitosti skozi avtobusno okno, vodnikovega pripovedovanja o posebnostih in občudovanja urejenosti krajev. V zalivu nasproti Zelene lagune, ki smo jo obiskovali in občudovali v nekih drugih časih, smo se vkrcali na ladjico, ki nas je popeljala ob slikoviti istrski obali mimo Vrsarja in največje nudistične plaže Koversade v Limski kanal vse do Gusarske pečine. Rahel vetrič, ki je kot že toliko obiskovalcev hladil tudi bistriške upokoјence, je med

drugim odgnal tudi oblake, ki bi lahko pokvarili dan. Po izkrcanju so se podali skozi zanimive in turistov polne kamnite ulice in strme »skaline«, povzpeli do mogočne katedrale, posvečene sveti Evfemiji – mladenki, ki ji je mučeniška smrt prinesla svetništvo. Sledila je kratka vožnja, ponovni obisk in ogled Poreča in že so si privoščili topel obrok v prijetnem gostišču. Da pa ta izlet ne bo ostal sam sebi namen, jih je obiskala predsednica Slovenskega kulturnega društva Oljka, Poreč Miriam Pram, ki jim je predstavila njihovo delovanje. Bistričani so jih pova-

bili na obisk in učvrstitev sodelovanja. Med potjo domov so se za kratek čas ustavili v Umagu in se mimo Kopra ter preko Kozine odpeljali domov v njihov »Bistr«. ●

F. G.

IZLET ČLANOV »DRUŠTVA UPOKOJENCEV ILIRSKA BISTRICA«

V soboto, 11. avgusta, smo se člani Društva upokoјencev Ilirska Bistrica udeležili izleta na Svete Višarje.

Peljali smo se po italijanski strani mimo Udin do vznožja Svetih Višarij, nato pa z žičnico na 1766 m visoko goro, kjer stoji romarska cerkev Matere Božje. Kmalu po prihodu na vrh se je megla razkrojila in lahko smo občudovali čudovit razgled na okoliške gore. Precej članov se je udeležilo svete maše, ki je potekala v treh jezikih – slovenščini, italijanščini in nemščini. Pot nas je nato vodila prek meje v Slovenijo. Najprej smo se ustavili v Planici in si ogledali znamenite skakalnice. Od tam smo se odpeljali na kosilo v Radovljico. Izlet smo zaključili v Slamnikarskem muzeju Domžale. Predstavili so nam zgodovino izdelave slamnikov v Domžalah in v živo pokazali, kako je potekalo pletenje slamnatih kit

in šivanje slamnikov. Izlet je bil zanimiv in prijeten, pa tudi vreme je bilo kljub slabim napovedim kar lepo. ●

*Predsednik Društva upokoјencev
Ilirska Bistrica
Jože Rolih*

10. DONAVSKO-JADRANSKI POKAL V LOVU KRAPOV IN AMURJEV

Ribiška družina Bistrica, Ilirska Bistrica, je med 30. avgustom in 2. septembrom na jezeru Mola gostila mednarodno tekmovanje za 10. Donavsko-jadranski pokal v lovu krapov in amurjev (v nadaljevanju: DJP v LKO).

Odločitev, da se v letošnjem letu DJP v LKO organizira in izvede v Sloveniji, je bila sprejeta konec preteklega leta s strani asociacije RAJP, ki je nadaljnje aktivnosti o izbiri izvajalca tekmovanja prepustila *Ribiški zvezi Slovenije*, ta pa je za samo izvedbo tekme izbrala *Ribiško družino Bistrica*, ki je predhodno izkazala svojo pripravljenost za organizacijo takega dogodka.

Na letošnje tekmovanje se je prijavilo 12 ekip iz petih držav – dve iz Bosne in Hercegovine (CT Kiseljak, CT Štuka Velika Kladuša), ena iz Črne gore (CT Vodene Lisice), tri iz Hrvaške (Karas – Bilje, Slavonac – Lipik, ŠUD Šaran Našice Pecka), dve ekipi iz Srbije (USR Barica, VSR VIP) in štiri iz Slovenije (RD Bled, RD Kočevje, RD Pesnica). Na podlagi veljavnih pravil je kot gostiteljica možnost nastopa izkoristila tudi domača ekipa RD Bistrica, ki sta jo zastopala Aleš Deželak in Robi Krhin. Ker se tekme še iz neznanih razlogov ni udeležila ena ekipa iz BiH, je tako v konkurenci tekmovalo 11 ekip.

Skladno s programom se je prireditev uradno začela v četrtek, 30. avgusta, s svečano otvoritvijo tekmovanja. Udeležence, goste in ostale prisotne so na-

govorili člani častnega odbora: g. Zlatko Svenšek, predsednik RD Bistrica dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS ter župan Občine Ilirska Bistrica g. Emil Rojc.

Predsednik RD se je v svojem govoru zahvalil RZS za zaupanje, ki ga je izkazala s tem, ko je za izvedbo tekmovanja izbrala *RD Bistrica*, ter županu Občine Ilirska Bistrica za vso podporo, ki jo je ribiška družina deležna s strani lokalne skupnosti pri razvoju ribolovnega turizma.

Predsednik RZS je prisotne nagovoril z besedami, da je *Ribiška zveza Slovenije* počaščena, ker je lahko gostitelj tekmovanja v *Lovu krapov z obtežilnikom* v okviru *Združenja jadransko-podonavskih ribiških zvez*. Nadaljeval je z besedami, da Slovenija ni le dežela lepih alpskih muharskih voda, temveč premore tudi raznolike pokrajine in lepa jezera, ki ponujajo številne užitke tudi v krapolovu. Mednje spada tudi jezero Mola, ki prav gotovo predstavlja enega najlepših revirjev za ribolov krapov v državi. Vsem skupaj je ob koncu zaželel veliko užitkov v gostoljubju in dober prijem!

Župan **Občine Ilirska Bistrica** se je bistriškimi ribičem zahvalil za njihovo

dolgoletno požrtvovalno in uspešno delo na področju ribiškega upravljanja in promocije ribiškega turizma na ilirskobistriškem, ki predstavlja eno od vodilnih turističnih panog v občini. Ta se bo skupaj s turistično-informacijskim centrom in ribiško družino še naprej zavzemala, da se bo ribiški turizem razvijal in ohranjal svojo vidno vlogo na turističnem zemljevidu občine.

Po uradni predstavitvi vseh nastopajočih ekip, med katero je bil opravljen tudi žreb vrstnega reda žreba tekmovalnih mest, je v jurčku pod ribiškim domom zadišalo izpod peke. Imenitno in raznovrstno večerjo je ob pomoči svoje žene pripravil kuharski mojster Rihard Baša, ribiči domače ribiške družine pa so udeležence in goste razvajali z domačimi postrvmi na žaru. Dobro voljo in zabavno druženje so zaokrožili še muzikantje domače skupine *Kerglci izpod Ahca*.

Na podlagi pravil FIPS-ed in določil organizatorja ter izvajalca DJP v LKO se je prireditev nadaljevala v petek z žrebom tekmovalnih mest, odhodom na ribolovna mesta in z začetkom tekme ob 10. uri. Poudariti velja, da se je tekma ves čas odvijala v športnem duhu, brez zapletov in v skladu s pravili tekmovanja, za kar je budno skrbela sodniška ekipa skupaj z delegatom – predsednikom organizacijskega odbora (Marinko Crnkovič, Željko Maček, Iztok Grlj in Boris Galekovič) in s tehtalci – člani ribiške družine.

Da je bilo temu res tako, so bile vsekakor zaslužne tudi tekmovalne ekipe, ki so v izjemno izenačenem krapolovu ves čas skrbele, da končni zmagovalec ni bil znan vse do zadnjega tehtanja in objave končnih rezultatov.

Tekmovanje je potekalo v zelo muha- stem vremenu. Tekmovalcem in or- ganizatorju je bilo namenjenih nekaj sončnih žarkov le ob začetku in zaključ- ku prireditve. Vse skupaj pa kaj dosti ni vplivalo na razpoloženje rib, saj so pri- dno pobirale vse vrste vab, ki so jim jih ponujali ribiči. Vse tekmovalne ekipe skupaj so po 48 urah neprekinjenega ribolova ujela skorajda 800 kilogramov krapov, ki so bili vse do zadnjega izpu- ščeni nazaj v jezero.

Po že omenjeni zelo izenačeni tekmi je končno prvo mesto in 10. Donavsko- jadranski pokal osvojila ekipa *Slavonac – Lipik* iz Hrvaške, ki je ujela skupno dobrih 129 kg krapov. Ista ekipa je prav tako ujela najtežjega krapa na tekmi (9,925 gramov).

Drugo mesto je pripadlo ekipi *RD Kočevje*, ki je ujela slabe tri kilograme manj (126,375 kg), tretje MESTO pa je osvo- jila *RD Pesnica*, katere tekmovalca sta ujela nekaj manj kot 125 kilogramov krapov.

Domača ekipa *RD Bistrica* je v konku- renci prvakov in podprvakov nacio-

nalnih prvenstev osvojila 8. mesto in vsekakor izpolnila svoja in družinska pričakovanja.

Na uradni razglasitvi rezultatov so ude- ležence nagovorili: predsednik organi- zacijskega odbora g. Boris Galekovič, sekretar Ribiške zveze Slovenije g. Igor Miličič in podžupan Občine Ilirska Bi- strica g. Peter Štavar. Najboljšim tekmo- valcem in ekipam so podelili zaslužene medalje in pokale.

Prireditve se je v dobrem vzdušju, izme- njavi izkušenj in doživetij ter s pohval- nimi besedami gostiteljem za odlično organizacijo in izvedbo prireditve za-

ključila s catering kosilom, ki ga je pri- pravila *Gostilna pri Matetu*, Simon Ur- bančič s. p.

Na koncu je prav, da omenimo vse do- natorje: Občina Ilirska Bistrica, Ribiška zveza Slovenije, Lesonit, JBI, Avtomati Štefančič, Sintal, Magro, Avto Martin- čič, Grafična delavnica Bor, Rimex, Piv- ka perutninarstvo, Ribiške karte, Rihard Baša, trgovina Kostevc in kmetija Bi- ščak, ki so brez pomisleka Ribiški dru- žini Bistrica dobrodušno pomagali, da se je ta izjemni dogodek lahko izvedel tako, kot se je – z odliko! ●

Iztok Grlj, gospodar RD Bistrica

LJUBITELJI TRAKTORJEV NAVDUŠILI V KOČANIJI

Konec avgusta je že četrto leto zapovrstjo v Zabičah potekalo živahno sre- čanje traktoristov. Več kot 70 traktorjev z različnimi priključki kot tudi ko- silnic, motokultivatorjev in drugih kmetijskih strojev se je odzvalo na po- vabilo organizatorja 4. Traktor zbora Mladinskega kluba Gotnik Zabiče.

Pester nabor traktorjev je bil prava paša za oči. Vsak na svoj način bodisi z veliko- stjo bodisi s starostjo so navduševali obi- skovalce. Največ pozornosti pa so vseka- kor pritegnili tisti traktorji in kmetijski stroji z domiselnimi okrasi. Letošnja parada je bila precej morsko obarvana, ni pa manjkal niti pridih divjega zahoda. Vse zbrane je najprej blagoslovil župnik ter jim zaželel varno delo in vožnjo, nato pa so se traktorski navdušenci s svojimi lepotci podali na panoramsko vožnjo skozi vse štiri kočanske vasi. Krož-

na trasa je vodila iz Zabič skozi Pod- graje preko Trpčan in Kuteževega spet nazaj na zborna mesto. »Ne glede na to da je slabo vreme nekoliko okrnilo večerno druženje, smo v Kočanih zopet pokazali, da lahko stopimo skupaj in soustvarimo družabni dogodek, kjer se lahko družijo tako veliki kot majhni,« je povedal vodja »traktorjade« Leon Goropečnik. ●

Petar Nikolić

DIAMANTNA POROKA MARIJE FATUR IN FRANCA FATURJA

V petek, 31. avgusta, sta jubilejnih 60. let življenja v dvoje proslavila 83-letna Marija (rojena Strle) in 85-letni Franc Fatur. V cerkvi sv. Ane na Baču jim je na zahvalni sveti maši za častitljivo skupno pot čestital kneški župnik Alojz Mihelčič. Okroglo obletnico sta jubilarita proslavila v zavetju domače hiše, kjer so za veselo vzdušje poskrbeli pevci Cerkevne nega pevskega zbora Knežak, vokalna skupina Pasarela in nečak ter kantavtor Toni Škrlj, ki je zapel Marijino najljubšo pesem Vas Bač.

Marija in Franc se poznata že celo življenje, saj sta bila prva soseda na Baču, pa tudi skupaj sta »gulila« šolske klopi. Otroška simpatija je prerasla v zaljubljenost in kmalu sta spoznala, da sta si usojena. Svojo ljubezen sta okronala leta 1958, ko so pri Strletovih imeli dvojno poroko, saj je v zakonski jarem skočila tudi Marijina sestra Joža. V soboto, 30. avgusta 1958, je bila na sporedu civilna

poroka na matičnem uradu v Knežaku, naslednji dan pa je sledila še cerkvena slavnostna maša s pevci CPZ Knežak v farni cerkvi Marije Vnebovzete v Knežaku. Sestri je poročil njun brat duhovnik Štefan Strle.

Mladoporočenca sta štiri leta živela v Marijini rojstni hiši. Kasneje sta se preselila v njegov dom. Z ugodnim posojilom sta Marija in Franc, ki sta bila zapo-

slena kot delavca na Javorju, leta 1976 pričela graditi svoj dom, v katerega sta se vselila leta 1980.

V zakonu so se jima rodili sin Franc, hči Agata in sin Joško. Otroci so odrasli in si ustvarili svoje življenje ter staršema podarili 4 vnuke. Čas pa neusmiljeno drvi in odrasli vnuki so Marijo in Franca razveselili s pravnukinjo in tremi pravnuki.

Na jesen življenja sta še vedno po srcu mlada in vesela. Marija je zadolžena za kuhanje in gospodinjska opravila, mož Franc pa ji pomaga pri nabavi živil za kuho. Veliko se pogovarjata in ob listanju foto albumov skupaj obujata spomine na mlade dni. Franc še vedno rad balina v domačem klubu. Najlepše jima je, ko se zbere cela družina in se lahko družita s svojimi pravnuki. Za konec nam zaupata, da sta v življenju šla skozi marsikaj, a je bilo z vzajemno podporo vse lažje.

Vsi jima želimo še veliko zdravja, sreče in lepih trenutkov v dvoje! ●

KLUB ZDRAVO ŽIVLJENJE

Náš Klub zdravo življenje praznuje že 25 let uspešnega delovanja. Vadimo vsak ponedeljek in četrtek ob 19. uri v telovadnici Osnovne šole Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica.

V ponedeljek, ko zaključimo telovadbo ob 20. uri, imamo nekateri člani še uro odbojke, kjer se zabavamo in tekmujemo, katera ekipa bo boljša.

V naše društvo vabimo tako ženske kot moške člane, da se nam pridružijo pri športnem udejstvovanju. Dobrodošli v mesecu oktobru, ko pričnemo z vadbo in odbojko. ●

V poletnih mesecih pa ob ponedeljkih in četrtekah dvorano za menjamo s Črnimi njivami, kjer tekmujemo v balinanju.

Vaditelj Branko Štemberger (040 899 646)

POMAGAJMO DAVIDU DO NUJNO POTREBNIH FIZIOTERAPIJ!

»Sem David, dvojček bratca Jana. Zelo se nama je mudilo na svet. Rodila sva se veliko prezgodaj – v 26. tednu nosečnosti. Kljub temu da sva ob rojstvu tehtala le 1060 g in 1070 g ter statistično gledano imela samo 2 % možnosti za preživetje, je bilo to za naju dovolj. Danes sva stara skoraj 4 leta in sva prava korenjaka.«

Davidu so prezgodnje rojstvo in hude možganske krvavitve pustile posledice, in sicer cerebralno paralizirane druge stopnje. Od rojstva naprej je obiskoval fizioterapije in rehabilitacije v URI Soča v Ljubljani ter se ob srčni mami in očku pogumno boril, zato je do danes precej napredoval.

Kot prvi najmlajši otrok v UKC-ju Ljubljana bo novembra letos prestal zahtevno operacijo hrbtenice. Po tem posegu ne bo imel več bolečin in zategovanja mišic. Potreboval pa bo dveletno po-

perativno rehabilitacijo in aktivno fizioterapijo 10 do 15 ur tedensko, ki pa mu je ZZZS ne more v celoti pokriti. Starša sta tako prisiljena poiskati dodatne samoplačniške terapije.

Vse, ki želite pomagati DAVIDU s še tako majhnim prispevkom, prosimo, da sredstva nakažete na: RKS-Območno združenje Ilirska Bistrica na TRR banke Intesa Sanpaolo Bank, številka: SI56 1010 0002 9208 538, sklic: SI99, koda namena: CHAR.

Prosimo vas, da pri namenu navedete: »ZA DAVIDA«, vaše ime in priimek ali ime vašega podjetja. Vsa zbrana sredstva bodo v celoti namenjena družini Kandare.

V imenu malega Davida se vam prisrčno zahvaljujemo za pomoč! ●

SOCIALNA DEJAVNOST

ZBIRAMO ZAMAŠKE ZA DAVIDA IZ PODGRADA.

Občane in občanke obveščamo,
da bomo zamaške do nadaljnjega zbirali za dečka
DAVIDA iz Podgrada.

Zbrana sredstva iz tega naslova bomo v celoti
namenili družini KANDARE.

Zamaške lahko oddate 24 ur na dan pod
nadstreškom pri skladišču Rdečega križa pod
Gimnazijo Ilirska Bistrica, Ulica IV. armije.

Vabimo vas, da sodelujete v humanitarni akciji
»ZA DAVIDA«.

Prisrčna hvala, ker boste pomagali Davidu in njegovi
družini!

RKS – OBMOČNO ZDRUŽENJE ILIRSKA BISTRICA

Kulturno društvo
Grad
Dolnji Zemon

OBRODELNI za Davida KONCERT

nedelja, 14. 10. 2018 ob 17.00 uri
v Domu na Vidmu v Ilirski Bistrici

nastopajo: ANSAMBEL JAVOR
ANSAMBEL TIK TAK
ANSAMBEL AMATERJI
ANSAMBEL JELEN
ŽIGA RUSTJA
KLAPA ŠKVADRA
KLAPA KRAŠKI ŠOPEK
KLAPA SKALIN
ANSAMBEL BRKINCI
PEVSKI ZBOR OŠ KUTEŽEVO

Prodaja vstopnic TA OAZA in uro pred predstavo.

ILIRSKA BISTRICA NTR TURISTIČNA AGENCIJA OAZA TV GALEJA SAZAS BOD

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

September nas je razvajal s poletno vročino in z obilico svetlih in razigranih dni, ki so dišali po sadju, gobah in orehih, a tudi po morju in soli.

VGC je ob ponedeljkih posvečal pozornost rekreaciji, in sicer hoji, pa tudi eden od osrednjih septembrskih dogodkov *Do zdravja s skupnimi močmi* je bil posvečen osveščanju o pomembnosti zdravega načina življenja.

Ves mesec smo bili ustvarjalni in radovedni kot vedno. Spoznali smo programe, s katerimi lahko na različne načine preuredimo fotografije, pa tudi tiste, ki nam omogočijo narediti foto knjigo. Ker je bila v sredini septembra »vizita«, smo naredili miniaturni vizitantski voz, kar pomeni, da smo za to potrebo izdelovali papirnate rože. V *Bivalni enoti Pod Drago* smo kuhali in pekli za otroke iz *Sončka*. Med nas smo povabili tudi ljudsko pesem, ki čaka na pevce, da jo ponesejo čim dlje naokrog.

Gospod Anton Prosen, častni občan naše občine, nam je predstavil možnosti in primere urejanja vasi v tujini in prizadevanja, da se urejanje vasi uveljavi tudi pri nas ter nas seznanil z metodami in pristopi pri urejanju in razvoju naselij na podeželju.

V sodelovanju z *Zdravstvenim domom Ilirska Bistrica* smo pripravili prireditev *Do zdravja s skupnimi močmi*, kjer so obiskovalci lahko opravili brezplačne meritve sladkorja v krvi, krvnega tlaka, opravili test hoje na šest kilometrov in se seznanili s številnimi programi zdravstvenega doma ter *Večgeneracijskega centra Točka moči Dom na Vidmu*, ki delujejo tako preventivno kot kurativno. *Hvala vsem, ki ste se odzvali vabilu k sodelovanju in po najboljših močeh pripomogli k uspešnemu dogodku!*

Tudi oktober bo nudil pestre vsebine, zato vas vabimo v našo sredo!

DEJAVNOSTI V MESECU OKTOBRU 2018

VSAK PONEDELJEK 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI , predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič
9.00–10.30 v VGC Dom na Vidmu pričetek 29. 10. 2018	DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI , izvajalka je Darija Adam

17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV , poteka v dveh skupinah, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič.
18.00–19.00 izpred Kresničke, Prešernova 25 a	HOJA ZA ZDRAVJE , izvajalka Jerica Strle, kontakt 041 484 937
19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE , facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAK TOREK od 9.00–10.30 v VGC Domu na Vidmu	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE , tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič
Vsak 2., 3. in 4. torek v mesecu 18.00–19.30 v VGC Domu na Vidmu	ZAPOJMO PO DOMAČE , vodi Jerica Strle, kontakt 041 484 937.
VSAKO SREDO 9.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	KVAČKANJE z Miljenko Mohorič, ustvarjalne delavnice za vse generacije, kontakt 041 484 937
16.00–17.30 na OŠ Antona Žnidaršiča	RAČUNALNIŠKI TEČAJI , izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
VSAKO PRVO SREDO V MESECU od 18.00 dalje	MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE , dodatne informacije 031 781 461, Martina Zorza, zaželen je prostovoljni prispevek.

VSAK ČETRTEK 9.00 -10.30 v Kresniški na Prešernovi 25 a 18.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	TRENING ZA SPOMIN , izvajalec Dimitrij Grlj, kontakt 041 484 937 HARMONIJA DUŠE – center za duhovno rast in zdravljenje z ljubeznijo, izvajalka Dorijana Kovačič, dodatne informacije na 031 330 199, zaželen je prosotovoljni prispevek.
VSAK ČETRTEK ČETRTEK V MESECU od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	DRUŠTVO INCA , informacije o vsebini in delovanju društva na 05 62 73 824, Diana Pelosa ali društvo. inca-oso@siol.net
VSAK PETEK 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave 040 683 015, Jasmin Tomažič ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE , energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na 05 71 12 300 ali na 05 71 41 361
VSAK TRETJI PETEK 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH , Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. *Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti, pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine, da spletemo trdnjše socialne mreže in si delimo znanje ter izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!*

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V OKTOBRU

1. POGLED

Četrtek, 4. 10. 2018, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Kogar zanima fotografija, naj se pridruži skupini fotografov, ki so čez poletje lovili motive in jih bodo dali na ogled članom Foto kluba Sušec, ti pa bodo izbrali nekaj najbolj uspešnih, ki jih bo moč videti na razstavi.

2. HOMEOPATIJA, ALTERNATIVNI NAČIN ZDRAVLJENJA

Sreda, 10. 10. 2018, ob 18. 00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Homeopatija predstavlja celosten način zdravljenja, ki obravnava človeka individualno, in sicer na telesnem, mentalnem in duševnem nivoju. Homeopatska zdravila podprejo proces v človekovem telesu, ki je nastal kot posledica kakršnegakoli neravnovesja. Ne predpisujejo se le za določeno bolezen, temveč so prilagojena celotnemu zdravstvenemu stanju človeka, nje-

govi konstituciji in genetskim predispozicijam (individualna in personalizirana medicina). Za vzpostavitev ravnovesja pri posamezni osebi ayurveda uporablja tri osnovne tipe konstitucije: vata, pitta in kapha. Soroden pristop uporablja homeopatija, ki pozna osnovne tri konstitucijske tipe: karbonski, fosforični in fluorični. Večina ljudi je mešanica konstitucijskih tipov.

Več o vsem tem nam bo povedala **ga. Neta Vergan**.

3. DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI

Sreda, 17. 10. 2018, ob 19.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Metoda EFT (Emotional Freedom Techniques) – Tehnika doseganja čustvene svobode – združuje spoznanja vzhodne (energijski meridiani telesa) in zahodne medicine (čustva vplivajo na telesno zdravje).

Med izvajanjem metode s konicami prstov tapkamo končne točke energijskih meridianov telesa, medtem ko smo v mislih osredotočeni na svojo težavo. S tem postopkom dosežemo čustveno razbremenitev, ki lahko posledično prinese tudi telesno zdravje.

Na delavnici se boste naučili nekaj teorije in vse štiri korake »osnovnega recepta«.

Naučili se boste:

- kako si pomagati s tapkanjem, kadar vas muči bolečina;
- kako s tapkanjem zmanjšati ali prekiniti navezanost na določeno hrano in pijačo;
- kako s tapkanjem ublažiti ali povsem odstraniti negativne občutke.

Izvajalka aktivnosti je **ga. Darija Adam**.

4. RAK DOJK IN DEDNOST SKOZI OSEBNO IZKUŠNJO

Sreda, 24. 10. 2018, ob 18.00 v Domu na Vidmu

Skozi osebno izkušnjo, prepleteno s spoznanji iz stroke, bodo predstavljeni dejavniki tveganja, ki so povezani z nastankom raka dojke.

Izvedeli boste: kakšne so osebne izkušnje pri spremljanju bolnice z rakom dojke; kako se soočiti s podedovanim povečanim tveganjem za nastanek raka dojke; katere so genetske predispozicije, ki povečujejo tveganje za raka dojke; katere okvare genov so še posebej nevarne in kje lahko opravimo genetsko testiranje; kako nastane rak in predvsem, kako delovati preventivno proti raku in kakšno vlogo igrajo dejavniki tveganja (prehrana, okolje in življenjski slog) pri nastanku ginekoloških rakov.

Z vami bo **ga. Suzana Poharič**.

5. ZAPOJMO PO DOMAČE

Vsak 2., 3. in 4. torek v mesecu od 18.00 do 19.30 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Kdor ima rad ljudsko pesem in rad poje na ljudski način, naj se nam pridruži ob torkih zvečer. Morda se bo iz pevcev oblikovala skupina, ki bo sposobna stopiti tudi na kakšen prireditveni oder.

Izvajalka aktivnosti je **ga. Jerica Strle**, kontakt 041 484 937.

6. TRENING ZA SPOMIN

Vsak četrtek od 9.00 do 10.30 v VGC Točka moči v Domu na Vidmu

Trening za spomin priporočamo vsem, ne glede na starost. Redno izvajanje vaj za vadbo spomina in pozornosti še posebej koristi tistim, ki pri sebi opažajo težave s pozabljanjem ali pa imajo

bolezenske oblike pozabljanja. Z možgani je namreč podobno kot z mišicami, ki ob redni uporabi ohranjajo moč in okretnost, ob zanemarjanju pa izgubljajo v življenju že pridobljene sposobnosti. Da telo zmore določene telesne napore, potrebujejo mišice stalno vadbo. Podobno tudi možgani potrebujejo miselno vadbo, da zmorejo premagovati miselne napore.

Izvajanje različnih vaj za vadbo spomina in pozornosti je zelo učinkovit način ohranjanja miselne prožnosti.

Izvajalec aktivnosti bo Dimitrij Grlj, ki nas bo popeljal v svet križank, šaha in različnih iger s kartami.

Kontakt 041 484 937.

7. HARMONIJA DUŠE - center za duhovno rast in zdravljenje z ljubeznijo

Vsak četrtek od 18.00 dalje v VGC Točki moči Dom na Vidmu

Harmonija duše je center, kjer si vsakdo lahko pomaga vzeti usodo v svoje roke. Naučimo se delovati in živeti s pozitivnimi čustvi in zdraviti z ljubeznijo, poiskati rešitve v svoji notranjosti, si povrniti samospoštovanje in samozaupanje, zaživeti v miru, radosti in veselju, deliti svetlobo in ljubezen, ki sta v vsakem od nas.

HARMONIJA DUŠE izvaja:

- MEDITACIJO – omogoča nam začutiti sebe, videti svojo notranjost, odpreti skrite delčke podzavesti, sprožiti samozdravljenje na vseh nivojih in predvsem ponovno zaživeti.
- ENERGIJSKE TERAPIJE ZDRAVLJENJA – z nežno terapijo zdravimo telo in duha, odstranimo blokade, napolnimo se z energijo ljubezni in svetlobe.
- ENERGIJSKO ČIŠČENJE PROSTORA – v vsak prostor dnevno vnašamo različne energije. Z energijskim čiščenjem prostora se znebimo navlak, ponovno zadihamo in zaživimo.
- ANGELSKO VODSTVO – z njim si pomagamo pri zaščiti sebe in prostora, v katerem živimo in delamo. Nežne, nevsiljive energije nam pomagajo, če jih za to pokličemo.

- SPOROČILA KART – Z nežnimi in ljubečimi sporočili si pomagamo rešiti dano situacijo v najvišje dobro vseh. Ponujena nam je pomoč za premostitev ovir.

Z vami bo **ga. Dorijana Kovačič** – izvajalka energijskih terapij, ustvarjalca energijskih slik in mandal, delivka svetlobe, ki deluje iz srca.

8. ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE

Vsak petek po predhodnem dogovoru z izvajalcem od 15.30 dalje v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Brezplačno energetsko svetovanja za občane – mreža ENSVET nudi individualno, brezplačno, neodvisno energetsko svetovanje ter informacijske izobraževalne in ozaveščevalne aktivnosti za promocijo ukrepov učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije občanom v lokalnem okolju.

- Osebo svetovanje bo potekalo ob petkih od 15.00 do 19.00. Potrebna je predhodna najava na telefon 05 711 23 00 ali na 05 714 13 61 (vsak delovni dan občine).
- Svetovanje po e-pošti: spe.ilirskabistrica@gmail.com ali ensvet@ekosklad.si.

V pisarni vas pričakuje **Lucjan Batista** – energetski svetovalec mreže ENSVET.

- Skupaj z vami bo poskušal najti za vas najboljše rešitve z naslednjih področij:
- energetske sanacije stavb ali učinkovite energetske zasnove novogradnje,
- ustrezne zasnove zunanjega toplotnega ovoja stavbe,
- ustrezne izbire stavbnega pohištva in zasteklitve,
- pomoči pri izbiri ustreznega ogrevalnega sistema in za vas primerne energenta,
- izbire primerne sistema za prezračevanje in hlajenje,
- uporabe obnovljivih virov energije pri ogrevanju stavbe in pripravi sanitarne vode,
- možnosti pridobitve nepovratnih sredstev in kreditov za URE in OVE,
- vseh ostalih vprašanj glede rabe energije v vašem gospodinjstvu. ●

ZDRAVSTVENI DOM ILIRSKA BISTRICA SODELUJE V EVROPSKEM PROJEKTU CROSS HEALTH

Spoznanje, da je na področju zdravja potrebno dosežati vedno višjo raven kakovosti, je vodilo Zdravstveni dom Ilirska Bistrica, da se s svojim znanjem in izkušnjami vključi in pomaga uresničevati izzive, ki so opredeljeni v projektu: Izboljšanje dostopa do zdravstvenih storitev prek krepitev čezmejnega sodelovanja institucij na področju zdravstva pod nazivom »Zdravje/križišče«, programi Interreg V-A Slovenija – Hrvatska. Projekt, ki traja dve leti, financira Evropski sklad za regionalni razvoj.

Nosilec projekta je Klaster zdravstvenega turizma Kvarnera, partnerji pa so: Dom zdravja primorsko-goranske županije, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Medicinska fakulteta na Reki, Univerza v Mariboru, Zdravstveni dom Ljutomer, Splošna bolnišnica Novo mesto in Zdravstveni dom Ilirska Bistrica.

Projekt +Health obravnava dva velika skupna čezmejna izziva. Prvi izziv zajema problematiko pomanjkanja zdravstvenega varstva

va v manjših in slabo dostopnih mestih in vaseh na obmejnem območju. Drugi izziv pa se nanaša na potrebno zmanjšanje obstoječih velikih razlik v kakovosti zdravstvenih storitev in storitev socialnega varstva na obeh straneh državne meje.

Sodelujoči partnerji bomo s krepitvijo obstoječih sil in vzpostavitev novih partnerstev izboljšali institucionalne zmogljivosti

ter ustvarili novo čezmejno strukturo sodelovanja v obliki čezmejnega *Centra odličnosti +Health*.

Eden od pomembnih novih pristopov v okviru projekta je opredelitev standarda kakovosti in uvajanje certificiranja ustanov iz zdravstvenega sektorja v čezmejnem območju. Te bi pridobile certifikat kakovosti *+Health*, ki bo dolgoročno zmanjšal razlike v kakovosti zdravstvenih in drugih povezanih storitev na obeh straneh meje. Poleg tega pristopa bodo v okviru projekta izdelane nove praktične aplikacije v okviru IT (informacijske tehnologije) sistema in pilotni projekti, ki vključujejo praktične demonstracije in simulacije.

V mesecu oktobru Zdravstvenovzgojni center organizira naslednje delavnice:

23.10.2018 ob 18.00 uri - ZDRAVA PREHRANA
(6 srečanj)

24.10.2018 ob 18.00 uri - OPUŠČANJE KAJENJA
(individualno ali skupinsko - 6 srečanj)

25.10.2018 ob 18.00 uri - SPOPRIJEMANJE S STRESOM
(6 srečanj)

Delavnice bodo potekale v prostorih Zdravstveno vzgojnega centra na Župančičevi ulici 5 (bivši KVIST).

Veselim se srečanja z vami.

Izvajalke: Andreja Muha, Nataša Jenko in Barbara Janežič

Dodatne informacije na tel. številki 0571 12155 ali pišite na referenca.podgrad@zdib.si

CEPLJENJE PROTI OKUŽBAM S HPV

nju okuži s HPV. Okužene osebe večinoma nimajo bolezenskih znakov. Pri večini okužba spontano mine, pri nekaterih pa se lahko razvije trajna okužba s HPV.

Po trajni okužbi se lahko pojavijo rak in predrakave spremembe materničnega vratu in nekateri drugi raki tako pri moških kot pri ženskah (rak grla, prostate, analne odprtine) in genitalne bradavice. Zdravljenje bolezni, ki nastanejo kot posledica teh okužb, je dolgotrajno in ni vedno uspešno. **Rak in**

predrakave spremembe materničnega vratu ne morejo nastati brez trajne okužbe z enim izmed rakotvornih HPV. V Sloveniji je rak materničnega vratu še vedno pomemben javno-zdravstveni problem kljub zelo učinkovitemu državnemu programu zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu (ZORA). **Po podatkih Registra raka, ki ga vodijo na Onkološkem inštitutu, je zadnja leta za rakom materničnega vratu vsako leto na novo zbolelo okrog 130 žensk, 30 do 40 pa jih je zaradi te bolezni umrlo. Pri slovenskih ženskah veliko zdravstveno breme predstavljajo tudi predrakave spremembe na materničnem vratu, ki jih je potrebno kirurško zdraviti (okoli 3000 operativnih posegov letno).**

Cepiva, ki so v Sloveniji na voljo za cepljenje proti okužbi s HPV, so inaktivirana (mrtva) cepiva, ki zelo učinkovito preprečijo okužbo z najpogostejšimi visoko rizičnimi genotipi, ki povzročajo raka in predrakave spremembe materničnega vratu ter nekatere druge rake. Dve izmed cepiv ščitita tudi proti genitalnim bradavicam. Velja pa opozorilo, da bodo tako pri cepljenih kot pri necepljenih dekletih tudi v prihodnosti potrebni redni ginekološki pregledi in odvzemi brisov materničnega vratu.

Cepljenje proti okužbi s HPV se izvaja kot neobvezno ob sistematskem pregledu pri deklicah, ki obiskujejo 6. razred osnovne šole in tudi pri tistih, ki so obiskovale 6. razred v šolskem letu 2009/10 ali kasneje in še niso bile cepljene (»zamudnice«), in sicer ob prvem naslednjem sistematičnem pregledu. Če se dekleta za cepljenje odloči po 15. letu starosti, privolitev staršev ni potrebna. Za zaščito oseb mlajših od 15 let (oz. 14 let – odvisno od cepiva) sta dovolj dva odmerka cepiva, prejeta s presledkom najmanj 6 mesecev. Za starejše (15 let in več oz. 14 let in več) so potrebni trije odmerki po shemi 0,2,6. Drugi in tretji odmerek dekleta prejmejo po dogovoru s šolskim zdravnikom. Dodatni pozitivni odmerki cepiva za enkrat niso potrebni. Cepljenje proti okužbi s HPV se lahko opravi istočasno z drugimi cepljenji. Cepljenje je najbolj učinkovito pred morebitno izpostavljenostjo okužbi s HPV, torej pred prvimi spolnimi stiki. **Cepivo ne zdravi že obstoječe okužbe s HPV in njenih zapletov.** Ta cepljenja se plačajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Plačnik cepljenj proti HPV izven opredeljenega programa (za fante, ženske in moške) je posameznik.

NOVOST

Glede na izkušnje drugih držav, kjer cepijo tudi fante, se tudi v naši državi odločamo za cepljenje fantov. Že več let uspešno cepijo fante v Občini Idrija, Ormož, Slovenj Gradec, v Postojni in še nekaterih drugih občinah. **V letošnjem letu bomo to cepljenje brezplačno ponudili tudi našim fantom v 6. razredu osnovne šole in tudi starejšim po enakem sistemu kot dekletom. Natančne informacije o poteku cepljenja bomo staršem posredovali na posebnem srečanju in učencem na šoli.** Za dodatne informacije se lahko obrnete na šolskega zdravnika ali otrokovega izbranega zdravnika.

Več informacij o cepljenju proti okužbi s HPV lahko dobite pri šolskem zdravniku ali na spletni strani NIJZ: <http://www.nijz.si/sl/cepljenje-protiokuzbam-s-humanimi-papilomavirusi>

Povzeto po: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/letak_hpv_dekleta_2017_za_splet.pdf

Andreja Rebec, dipl. san. inž.

ZDRAVSTVENE POSLEDICE UŽIVANJA AKOHOLNIH PIJAČ

Kot že vemo, kri raznaša alkohol po celem telesu in vstopa v celice, kjer načenja njihove strukture. Tako nastajajo okvare, katerih posledica so motnje v delovanju. Takšne okvare pa ne nastanejo enako hitro in obsežno na vseh organih v telesu.

Najprej in najbolj so prizadeti možgani in njihove funkcije.

Alkohol škoduje tudi drugim organom, le da tega ne opazimo tako hitro. Spremembe občutimo šele takrat, ko postanejo tako obsežne in globoke, da se pokažejo kot motnja v delovanju ali kot bolezen tega ali onega organa. Na srečo so okvare mnogokrat prehodnega značaja. Če pa so organi že preveč poškodovani, popolno okrevanje ni mogoče in njihove funkcije ostanejo prizadete.

NAJBOLJ ZNAČILNA IN NAJBOLJ POGOSTA BOLENJA PRI BOLNIKIH, ODVISNIH OD ALKOHOLA

1. OKVARE SLUZNICE PREBAVIL (ustne votline, žrela, požiralnika, želodca in črevesja)

Sluznica prebavil je nežna in občutljiva ter ni pripravljena na stalno draženje z alkoholnimi pijačami, zlasti ne z žganimi. Zaradi tega prihaja do vnetij, ki se kažejo s pekočimi bolečinami v prsih, s krči in bolečinami v želodcu ter s slabostmi in siljenjem na bruhanje. V prebavi nastopajo zaprtja ali trdovratne driske. Izločanje želodčne kisline in prebavnih sokov je povsem neurejeno, kar prispeva k izgubi apetita.

2. OKVARE JETER

Jetra so organ, sestavljen iz številnih celic, ki opravljajo življenjsko pomembne naloge pri presnovi. Če delovanje jetrnih celic oslabi in postane nezadostno, pride do samozastrupitve človeškega telesa, ki se konča s smrtjo. Obolenje jeter je povezano s kopičenjem maščobe v celicah zaradi motenega prometa maščobnih snovi. Jetra so povečana in trda. Če v tej fazi, ki lahko traja tudi dalj časa, prizadeti preneha piti, si jetra kmalu opomorejo in povrnejo v normalno stanje. Če pa s pitjem nadaljuje, postanejo okvare tolikšne, da pričnejo celice odmirati. Polagoma propade vse več jetrnih celic, tako da jih pri napredovani bolezni nazadnje ostane premalo, da bi jetra zadovoljivo opravljala svoje naloge. Sama bolezen postopoma toda nezadržno napreduje in traja dolgo vrsto let, preden pride do usodnega konca. Jetra se postopoma krčijo in gubajo. Na mestu, kjer so bile včasih jetrne celice, zdaj najdemo brazgotinasto tkivo (ciroza jeter). Znaki samozastrupitve se pokažejo šele takrat, ko je bolezen že močno napredovala. Ti znaki so: blažja rumenica (najprej vidna na beločnici), prebavne motnje (spahovanje, diske, slabo odvajane plinov, ki povzroča občutek napetosti v trebuhu in krče), bolečine na desni strani gornjega dela trebuha. Kasneje se prične v trebušni votlini nabirati tekočina (trebušna vodenica) in zatekajo

noge. Končni vzrok smrti je je zastrupitev, ki vodi preko zasplosti do globoke nezvesti (kome), v kateri bolnik umre.

3. OKVARE TREBUŠNE SLINAVKE

Zaradi stalnega posrednega učinka alkohola na žlezno tkivo se produkti izločajo v prekomerni količini. Ti se kopičijo v žleznih vodih, ki se zamašijo. Posledica tega je vnetje in razkroj tkiva. Edina uspešna terapija je abstinenca alkohola.

4. OKVARE SRCA IN OŽILJA

Okvare srca so pri osebah, odvisnih od alkohola, mnogo pogostejše, kot običajno mislimo in se kažejo predvsem v degenerativnih spremembah, ki nastajajo v srčni mišici in povzročajo njeno slabenje. Zaradi motenj na ožilju imajo ti bolniki mnogokrat zvišan krvni tlak. Eno z drugim nam pojasni, zakaj je prav srčna kap pogost vzrok smrti pri ljudeh, odvisnih od alkohola.

5. SPREMEMBE NA OBRAZU IN KOŽI

Te spremembe so tako značilne, da z nekaj izkušnjami lahko postavimo diagnozo ali vsaj pomislimo nanjo že na prvi pogled. Znana je slika klasičnega pijančka, zabuhlega obraza, z modrikasto barvo zlasti nosu in lic, prepredenih z razširjenimi malimi žilicami, motnih in krvavih oči. Koža postane sčasoma suha, luskinasta, razpokana in stanjšana s pogostimi podkožnimi krvavitvami.

6. OKVARE ŽIVČNEGA SISTEMA

Ker je živčevje zelo občutljivo na alkohol in na pomanjkanje vitaminov, je pri bolnikih, odvisnih od alkohola, to tkivo bolj ali manj okvarjeno. Posledica so različna obolenja živčevja. Polinevritis je ena najbolj pogostih komplikacij zaradi odvisnosti od alkohola, do katere pride predvsem zaradi pomanjkanja vitamina B1. Bolezenski znaki se navadno razvijajo postopoma. V začetku se kažejo kot odrevenelost, zbadanje, ščemenje po udih, krčevite bolečine v mišicah meč in to predvsem ponoči. Zelo značilna je preobčutljivost kože – zlasti podplav in okončin. Živci postajajo vedno bolj boleči na pritisk. Že sama teža odeje izzove močne bolečine. Čez čas pride do prekrvavitvenih in prehrabnih motenj v koži in mišicah, ki se hitro utrujajo, oslabijo, kot bi se posušile. To spoznamo po značilni negotovi, širokoritmi hoji. Včasih se stanje poslabša in pride do ohromitve. Zdravljenje je dolgotrajno. Osnovno zdravilo pa je stroga alkoholna abstinenca. ●

Terapevtka Jasmin Tomažič

SVETOVALNICA

»svetovanje, informiranje, motiviranje«

- Si želite informacije in svetovanje o škodljivi rabi ter posledicah alkohola, tobaka, marihuane in drugih psihoaktivnih snovi?
- Potrebujete pogovor, da skupaj poiščemo možne rešitve?
- Nudimo vam brezplačno anonimno svetovanje ter strokovno pomoč.

KONTAKT

VGC Dom na Vidmu
Vsak torek od 15.00 do 18.00
Vsak petek od 10.00 do 13.00

KAKO OHRANITI DUŠEVNO ZDRAVJE?

Dijaki 2. letnika Gimnazije Ilirska Bistrica želimo ob svetovnem dnevu duševnega zdravja – 10. oktobru – čim več ljudi opozoriti na pomen ohranjanja le-tega, zato bomo v zdravstvenem domu pripravili razstavo plakatov na to temo. Za bralce *Bistriških odmevov* pa smo poiskali nasvete, kaj lahko v ta namen storijo sami.

JEJTE DOBRO IN REDNO!

Za boljše zdravje je pomembno uživanje raznovrstne hrane. Izogibati se je potrebno hitro pripravljenim in sladkim obrokom. Pomembno je, da zaužijemo dovolj beljakovin, raznobarvne zelenjave in sadja. Vsak človek naj bi jedel 5-krat na dan.

VELIKO SE GIBAJTE!

Telesni napor je darilo, ki nam ga je zoper odvečne stresne hormone podarila evolucija. Ko čutimo, da smo pod stresom, je smiselno, da se lotimo tako intenzivne telesne vadbe ali dela, da se poveča srčni utrip in se preznojimo. Tako se vznemirjenje zaradi stresa poveže s povečanim delovanjem ob telesni dejavnosti, čemur sledi počitek in sprostitvev. Zato se zmanjša količina stresnih hormonov, zvečer pa lažje zaspimo. Tudi gibanje pospešuje rast možganov. Najboljše je aerobno gibanje (hoja, tek, kolesarjenje, plavanje ...) na dnevni svetlobi, saj v naše možgane tako prihaja več kisika, hkrati pa dnevna svetloba pripomore k tvorbi hormonov sreče. Strokovnjaki priporočajo 30-45 minut aktivnosti dnevno. S količino ne smemo pretiravati še posebej pri starejših ljudeh, saj bomo v tem primeru dosegli obraten učinek.

DOVOLJ SPITE!

Priporočljivo je, da se spat odpravimo vsak dan ob isti uri. Najstniki potrebujejo od 8,30 do 9 ur spanja v popolni temi, odrasli pa od 7 do 9 ur. Najmanj toliko spanja je namreč potrebnega za normalno delovanje telesnih procesov,

za rast možganov in utrjevanje spomina. Spanec je najučinkovitejši, če 1 uro pred spanjem izključimo vse elektronske naprave ali jih odstranimo iz prostora in zmanjšamo jakost svetlobe v prostoru. Kofein v sladkih pijačah, kavi ali čaju pospeši delovanje našega telesa in preprečuje nočni spanec, kar pa žal velja tudi za čokolado. Pomembno je torej, da se tem živlom nekaj ur pred spanjem izognemo. Veliko ljudi pred spanjem popije kozarec mleka, ki vsebuje kalcij, ta pa nas spodbuja k počitku. Spet drugi pred spanjem pišejo dnevnik. Poiščite svojo »spalno rutino« in si privoščite kakovosten spanec.

URAVNOTEŽITE RAZMERJE MED DELOM IN PROSTIM ČASOM!

Vsak dan si moramo ob delu vzeti čas za prostočasne aktivnosti. Poiščite svoj hobi, v katerem uživate in tako sprostite svoje misli.

VZEMITE SI ČAS ZASE!

Čas zase je premišljanje in razglabljanje o lastnem notranjem svetu, ko usmerimo pozornost na notranje dogajanje, čustva, podobe, občutke in misli. Ko si vzamemo čas zase, naš imunski sistem deluje bolje, hkrati pa imamo več energije za vsakodnevne izzive.

SPREJEMAJTE SE!

Pomembno je, da verjamemo vase. Sprejemajte se takšne, kot ste, kajti če se ne boste spoštovali sami, vas ne bodo niti drugi. Dovolite si biti človeško zmogljivi in to pričakujte tudi od drugih.

IMEJTE CILJE!

V življenju je potrebno imeti svoje cilje in jim slediti. V nasprotnem primeru kmalu zapademo v vsakodnevno rutino, ki ne vodi nikamor. Poleg tega pa smo ob dosegu nekega cilja ponosni in srečni.

SKRBITI ZA SVOJE BIVALNO OKOLJE!

V urejenem okolju smo bolj umirjeni, zato tudi lažje zaspimo. Uredite svoj

dom tako, da boste v njem radi preživljali prosti čas.

IMEJTE ČAS ZA IGRO IN DRUŽENJE!

Tudi odrasli si morajo vzeti čas za igro, ko si dovolijo biti to, kar so in počnejo stvari, ki jih osrečujejo ali zabavajo, saj tudi to pripomore k rasti možganov. Čas za igro in druženje pomeni čas, ko se smejemo, ustvarjamo in uganjamo norčije – čas ko ni zmagovalcev niti poražencev, predvsem pa se počutimo sprejeti.

Poleg igre pa si je potrebno vzeti čas za prijatelje in družino. Dandanes večino pogovorov izpeljemo preko elektronskih naprav, zato je pomembno, da se vsak dan poskusimo povezati z ljudmi iz oči v oči, saj tako ne zanemarjamo pomembnega dela možganov, ki zaznava neverbalne znake (očesni stik, mimiko ...)

OSREDOTOČITE SE!

Možgani rastejo tudi takrat, ko dlje časa in brez prekinitev usmerjamo pozornost na eno stvar. Če počnemo več stvari hkrati, se ne moremo popolnoma osredotočiti, v možganih pa ne poteka trajne strukturne spremembe in dolgoročno se ničesar ne naučimo. Tudi odrasli bi se morali osredotočati, kajti v nasprotnem primeru možgani ne opravljajo naloge, za katero so ustvarjeni – se ne učijo ne rastejo in ne ustvarjajo novih povezav. Učiti se moramo vse življenje ne le v šoli!

VZEMITE SI ČAS ZA POČITEK!

Vsak dan pa si moramo poleg različnih dejavnosti vzeti čas za počitek, ko nima mo načrtov, ciljev, obveznosti ali opravkov. V tem času se možgani sprostijo in razbremenijo.

Telesno in duševno zdravje sta tesno povezana in za oba moramo skrbeti enako, a ljudje skrbimo predvsem za telesno zdravje.

Upamo, da bodo ti predlogi imeli pozitiven učinek na vaše življenje in jih boste z veseljem delili s pomoči potrebnimi ljudmi. ●

Maja Kastelic, Špela Kresevič Frank in
Polona Zadnik, dijakinje 2. A/IB

Mentorica: Mihaela Stražišar,
univ. dipl. psih.

10. OKTOBER – MEDNARODNI DAN BREZDOMCEV

Ena izmed socialno ogroženih skupin so brezdomci. To niso le osebe, ki nimajo strehe nad glavo oz. doma. Tu gre za povezavo več dejavnikov in vzrokov, ki vodijo v brezdomstvo.

Med najbolj pogoste štejemo: finančno stisko, zlorabo substanc, duševne bolezni, nezaposlenost, stanovanjsko problematiko, pomanjkanje podpornih socialnih mrež, stik s sistemom vodstva.

Ko ljudje živijo v negotovih oziroma neprimernih pogojih, takrat gre za prikrito, manj vidno brezdomstvo. Bolj poznano pa je odkrito, vidno brezdomstvo. Tu se znajdejo ljudje, ki so dejansko brez strehe nad glavo. Iz prikritega brezdomstva se pogosto razvije odkrito, zato moramo biti pozorni tudi na prikrito, skrito brezdomstvo.

Brezdomci, ki jih vidimo na cesti, predstavljajo le 5 % vseh. V bistvu je brezdomstvo družbeni problem, povezan z revščino in neenakimi življenjskimi priložnostmi.

Zdi se nam samoumevno, da se, ko smo v težavah, lahko obrnemo na družino, prijatelje. Največja težava brezdomcev je ravno v tem, da nimajo družine ali pa z njo nimajo stikov. Njihovi prijatelji so le drugi brezdomci, ti pa jim težko pomagajo pri vračanju v »normalno«

življenje. Po grobih ocenah naj bi bilo v Sloveniji okrog 6000 brezdomnih oseb. Številka je iz leta v leto višja.

Občina Ilirska Bistrica je na svojem območju dobro poskrbela za te ljudi, in sicer na način da jim je v sodelovanju s Centrom za socialno delo Ilirska Bistrica (v nadaljevanju: CSD Il. Bistrica) ponudila nadomestni dom – Bivalno enoto Pod Drago – ki jo finančno podpira. Namen te bivalne enote je v prvi vrsti zagotoviti uporabnikom varno zavetje, deležni pa so tudi pomoči pri reševanju osebnih stisk in težav, pomoči pri socialnem vključevanju in skrbi za aktivno preživljanje prostega časa.

Letošnje leto še posebej dobro sodelujemo z ostalimi programi CSD-ja Il. Bistrica.

Pridružili smo se Večgeneracijskemu centru Ilirska Bistrica in ob ponedeljkih pomagali pri izvajanju kuharskih delavnic, ob torkih dopoldne pa pri delavnicah na temo ljudske obrti na Bistriškem, in sicer pri predstavitvi vrbopletarstva, polstenja, izdelave rož iz krep papirja itd. Spoznavali smo zdravilna zelišča, jih nabirali, sušili, izdelovali mazila in sirupe ter s pohodi skrbeli za duševno in telesno zdravje. Ob torkih opoldne smo kuhali v bivalni enoti, kjer smo z

uporabniki programa združili moči in nastale so slastne jedi, ki so jih bili deležni tudi otroci Dnevnega centra Sonček.

Ob koncu lanskega šolskega leta se je Bivalna enota Pod Drago priključila Dnevni centru Sonček, kjer je aktivno sodelovala pri izvajanju vsakoletnih počitniških delavnic za otroke. Prav tako se je pridružila Večgeneracijskemu centru pri izvajanju večgeneracijskih julijskih delavnic. Tako prve kot druge so ponudile veliko zanimivih vsebin, ki so jim dali svoj pečat številni zunanji izvajalci, s pomočjo katerih smo se naučili veliko koristnega in zanimivega. Bili smo ustvarjalni in dobrodelni, saj smo v počitniških delavnicah izdelali srčke iz slanega testa, ki smo jih podarili.

Sodelovali smo tudi na prireditvi Dobi-mo se na placu, kjer smo mimoidočim predstavili postopek izdelave rož iz krep papirja in jih povabili k sodelovanju. Na povabilo se je odzvalo veliko radovednih otrok in odraslih.

Rožice so našle mesto na venčku, ki so si ga deklice dale na glavo. Vsi skupaj se trudimo, da bi bil vsak dan dragocena izkušnja in dobra popotnica vsakemu uporabniku v njegovem nadaljnjem življenju tudi izven Bivalne enote Pod Drago. ●

Ena od velikih skrivnosti življenja je, da je zares kaj vredno le tisto, kar naredimo za druge.

(Lewis Carroll)

Karmen Udovič,
zaposlena v Bivalni enoti Pod Drago

ZA VAŠE VOZILO POSKRIBIMO NA ENEM MESTU

URNIK: PON, TOR, ČET, PET: 07:00–15:00 SRE: 07:00–17:00, SOB: 08:00–12:00

► **TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL**

► **PREGLEDI GASILNIKOV**

► **KONTROLA TAHOGRAFA
IN OMEJEVALNIKA**

► **PRENOS TER OBDELAVA
PODATKOV IZ DIGITALNIH
TAHOGRAFOV IN
VOZNIKOVH KARTIC**

► **REGISTRACIJA VOZILA**

► **SPREMEMBA LASTNIŠTVA**

► **ODJAVA VOZILA IZ PROMETA**

► **REGISTRske TABLICE**

► **PLAČILO LETNE DAJATVE
ZA UPORABO CEST**

► **SKLENITEV AVTOMOBILSKIH
ZAVAROVANJ**

modra številka
080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si www.tib-storitve.si

POLETJE V DOMU STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

Kljub temu da se dopustniškega utripa nalezemo tudi pri nas, se čez celo poletje trudimo organizirati čim več dejavnosti, ki so primerne vremenu in razpoloženju pri visokih temperaturah. Ogledali smo si film ob otvoritvi Partizanske bolnice Zalesje in izvedeli, da je bilo z njeno zgodbo povezanih kar nekaj naših stanovalcev. Poželi smo sivko, jo posušili in pripravili za izdelovanje blazinic. Preizkusili smo se na pohodu proti Črnim njivam in se zabavali ob športnih igrah. Pobirali smo pridelke z njive. Letos je bilo zmagovalno leto za stročji fižol. Vedno ko smo ga skupaj s stanovalci pobrali, so imeli ostali, ki se pobiranja niso mogli udeležiti, dovolj dela s čišče-

njem. Postal je reden gost naših jedilnikov. Tudi krompir je kljub vremenskim neprilikam presenetljivo dobro obrodil. Posku-

sili smo ga na krompirjevem pikniku in kot vedno ugotovili, da je naš najboljši – posebno, če ga krasi košček pancete! Danilo Brožič nas je preko diapozitivov popeljal na romanje v Medžugorje. Izbirali in poslušali smo glasbo po željah ter tekmovali na turnirju v škebanju.

Nam je bilo vroče? Le ob zelo športnem navijanju, sicer pa smo se pred temperaturami nad 30 °C raje umaknili v prijetno ohlajene sobe in družabne prostore. Poletje se počasi posklavlja, mi pa z novimi načrti pozdravljamo jesen! ●

DSO Ilirska Bistrica

ZAHVALA

V imenu stanovalcev in zaposlenih v *Domu starejših občanov Ilirska Bistrica* se iskreno zahvaljujem vsem tako ali drugače vključenim v pomoč pri nesreči (izbruh požara na balkonu garsonjere), ki se je zgodila v torek, 7. avgusta, v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica.

Prav posebna zahvala gre občanki gospe **Martini Zorc**, saj je pokazala svojo visoko stopnjo moralnosti in nesebično pripravljenost pomagati človeku v stiski. S svojim dejanjem je omogočila brezskrbno nadaljnje domovanje 231-im stanovalcem in službovanje 118-im zaposlenim.

Prav tako gre izjemna zahvala celotnemu **PGD Ilirska Bistrica**, ki se je zelo hitro odzvalo klicu na pomoč in se požrtvovalno spopadlo z ognjem ter preprečilo še večjo škodo. Zahva-

ljujemo se tudi **policistom Policijske postaje Ilirska Bistrica, reševalcem Reševalne službe Ilirska Bistrica in županu Ilirske Bistrice, gospodu Emilu Rojcu**, za izkazano pripravljenost pomagati.

Posebno se zahvaljujem tudi **vsem zaposlenim v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica**, ki so s svojimi dejanji pokazali, da jim je najpomembnejša skrb za varnost naših stanovalcev.

Mirno lahko napišem, da smo imeli »veliko srečo v nesreči«, saj le zaradi usklajenega sodelovanja vseh zgoraj navedenih ni bilo v nesreči nobene žrtve.

Še enkrat ISKRENA HVALA vsem, ki ste nam priskočili na pomoč in pokazali svojo nesebično požrtvovalnost ter pomoč sočloveku v nesreči. To pa je tisto, kar vrača vero v ljudi!

Direktorica Jasmin Tomažič

Naložba v vašo prihodnost
OPRAVILNO OBNAVLJANJE EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Karitas

Dekanijska karitas
Ilirska Bistrica

ZAHVALA

Sodelavci *Dekanijske karitas Ilirska Bistrica* se iskreno zahvaljujemo družini **KRIŽMAN** iz Podbež, ki je podarila denar naši Karitas. Na njihovo prošnjo so jim ga darovali sorodniki, prijatelji in znanci namesto cvetja in sveč ob maminem pogrebu.

Zahvaljujemo se tudi v imenu družin, ki jim bomo s temi sredstvi pomagali.

Odpri srce, odpri roke,
otiraj bratove solze!
(Simon Gregorčič)

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE »ŽIVIMO AKTIVNO«

V začetku junija so se štirje uporabniki in dve spremljevalki Društva Sožitje odpravili na Vseživljenjsko učenje »Živimo aktivno« v Dom svetega Jožefa v Celju.

Na sobotno jutro nas je predsednik društva s kombijem odpeljal proti cilju. Dobre volje in polni pričakovanj smo si krajšali čas s pogovorom in smehom. Dolga pot je minila mirno in hitro in že smo zagledali poznano stavbo – naše bivališče v naslednjem tednu. Zadržano smo se rokovali z ostalimi udeleženci in se odpravili v sobe. Zelo smo bili veseli snidenja z lansko spremljevalko in dvema uporabnikoma iz Maribora. Počasi smo se med seboj spoprijateljili in komaj čakali na vsakodnevno druženje. Bili smo simpatična skupinica iz različnih krajev, ki je štela manj kot 20 članov. Živelimo smo aktivno. Čas smo si krajšali z ustvarjalnimi delavnicami in s sprehodi. Obiskali smo tudi mesto Celje, si ogledali muzej, celjski grad z vojščaki in ro-

žice ter drevesa v Mozirskem gaju. Največje doživetje je bila vožnja s taksijem, s katerim smo se peljali prvič. Rdeča nit tedna je bil skriti prijatelj, ki smo mu pozornost izkazovali ves teden. Majda, Srečko, Tinka in Marjan so se pri tem še posebno izkazali. Zelo veseli in ponosni smo bili, da smo se celo dopoldne družili s stanovalci doma starejših in jim polepšali dopoldanske urice. Zadnji dan nam je vodja podelila priznanja, sami pa smo si izdelali spominček. Vesela in ponosna sem na naše uporabnike, da se vedno tako pozitivno in hitro vključijo v neznano okolje in se spoprijateljijo z neznanimi ljudmi.

Polni prelepih vtisov in doživetij smo odhiteli proti domu. Vsi hkrati smo hoteli predsedniku društva pripovedovati,

kaj vse smo videli in doživeli. Biti spremljevalka je čast in velika odgovornost, saj lahko komu omogočiš bivanje izven znanega domačega okolja. Ti ljudje ti veliko dajo, saj ti za vsako malenkost izrazijo zadovoljstvo in izkažejo toplino. ●

*Sonja Maljevac in Alenka Dolgan,
Društvo Sožitje*

Na lep sončen petek v mesecu juliju sem se kot spremljevalka z Alenom in njegovimi starši podala novi dogodivščini naproti. Naš cilj je bilo obmorsko mesto Pinesta v hrvaški Istri. Po dobri uri vožnje smo prispeli v prečudovit kraj z veliko zelenja. Tam je zavel topel morski zrak in Alen se je za en teden poslovil od staršev.

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE »ŽIVIMO AKTIVNO OB MORJU«

Udeležila sva se vseživljenjskega učenja Živimo aktivno ob morju. Pričela se je najina pustolovščina samostojnosti. Prvi dan smo se med seboj spoznavali in bili bolj zadržani. Naslednje dni se je zadržanost sprostila, postali smo pravi prijatelji in se obnašali kot ena velika družina. Veliko smo se zabavali, plavali in obiskovali obmorska mesteca. Ogledali smo si Novi Grad in Maredo, kamor smo se peljali s turističnim vlakom. Joj kakšno doživetje! Prav velik podvig je bila vsakodnevna dolga pot do plaže. To je Alen ob pomoči prehodil dvakrat dnevno. Očitno je bilo, da se je močno trudil in bil večkrat tudi utrujen. Zadnji skupni

večer smo posvetili druženju pozno v noč. Vodja nam je podelila priznanja za sodelovanje. Sodelovali smo v tomboli in osvojili lepe nagrade. Vodja nam je naredila spominčke za domov. Vsak udeleženec VŽU-ja je s svojim spremljevalcem izvedel točko po želji. Z Alenom sva požela bučen aplavz ob uprizoritvi delčka igre Naša mala klinika 2.

Izkušnja letošnjega morskega VŽU-ja je bila prijetna, vendar zahtevna. Brez pomoči drugih spremljevalcev bi nama težko uspelo videti vse, kar sva videla. Zelo težak bi bil tudi vsakodnevni dvakratni podvig do plaže in nazaj. ●

Alenka Dolgan, Društvo Sožitje

OBISK PASTIRSKIH IGER

Z Duško se dogovoriva, da Majdo pospremiva na pastirske igre v njen domači kraj Senožeče. Na deževno soboto smo se odpeljale novim dogodivščinam naproti. Nekaj časa nas je spremljal dež, nato je posijalo sonce ... Spremenljivo vreme ni pokvarilo našega dobrega razpoloženja – vso pot smo se pogovarjale in smejale. Kmalu smo se približale cilju. V Senožečah nas je pozdravilo sončno vreme. Rokovale smo se z Majdinimi sovaščani in prijateljicami. Pozdravila nas je tudi Majdina sestra, ki nam je zaželela dobrodošlico. Veliko presenečenje nas je pričakalo ob vstopu na prizišče dogajanja. Kruh je mesila sama

županja Divače gospa Alenka Dovgan Štrucl. Ogledali smo si tudi razstavo peciva in izdelkov iz kamna. Z veseljem in nestrpnostjo smo pričakovali voditelja prireditve gospoda Tomaža Klepača iz Radia 1. Nastopale so tudi povirske mažoretke in več starostnih skupin domačega društva *Srebrna*. Gledalci so začeli prihajati, saj je bil čas za pastirske igre, ki so se pričele s pastirsko himno. Zvrstilo se je nekaj sogovornikov, ki so pozdravili tekmovalce in nam gledalcem zaželeli prijeten popoldan.

Igre so bile zanimive in raznolike. Razen vožnje s samokolnico, ki je rdeča

nit prireditve, so ostale igre vsako leto drugačne. Na srečelovu smo preizkusile srečo in se zadovoljne ter polne prelepih vtisov odpravile proti izhodu. Z Duško sva se odpeljali domov, Majdo sva do naslednjega dne pustili v rodnih Senožečah. ●

Alenka Dolgan

INVALIDI NA IZLETU PO KRASU

Sončna septembrska sobota je člane ilirskobistriškega društva invalidov zvalila v naravo. Tokrat smo se popeljali na Kras – pokrajino, ki je posuta s sivim kamnom in obdana s trtami.

Že med vožnjo smo se seznanili z bogato zgodovinsko in kulturno dediščino te pokrajine in opazovali naravo, ki se odeva v rumeno in škrlatnordečo barvo.

Na tej poti smo si v Opatjem selu ogledali Muzej bičarstva in kamnoseštva, v Mirnu Muzej čevljarstva, na vrhu Cerja pa spomenik braniteljem slovenske ze-

mlje (na sliki). Med strokovno vodenim ogledom smo se seznanili z vsebino tega veličastnega spomenika, ki v celovit kontekst postavlja obdobje 1. svetovne vojne, obdobje TIGR-a, 2. svetovne vojne in nastanka naše države. Na razgledni ploščadi na vrhu spomenika pa se razprostire širok pogled na Tržaški

zaliv, Furlanijo, Dolomite, Julijske Alpe in Vipavsko dolino. V Prvačini smo si ogledali hišo aleksandrink in v živo prikazan utrinek iz tistega časa. Vsaka aleksandrinka je imela svojo zgodbo in svojo usodo. Postanek v Dutovljah je bil namenjen ogledu Pepinega kraškega vrta in spominske sobe pisatelja Borisa Pahorja.

Že na poti proti domu smo prijeten in doživet dan sklenili z ogledom Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači. ●

*Predsednica
Društva invalidov Ilirska Bistrica
Jožica Žibert*

JEZIKOVNI NASVETI

RABA PRIDEVNIKOV ENAK, ISTI, PODOBEN

V današnji jezikovni svetovalnici boste obnovili svoje znanje ali pa pregnali negotovost v zvezi s pravilno rabo pridevnikov **enak**, **isti** in **podoben**.

Enak in **isti** sta besedici, ki ju v vsakdanji govorici pogosto uporabljamo, vendar se velikokrat dogaja, da imajo govorniki težave pri razlikovanju njunega pomena.

Primeri: *Marko in Miha živita v istem/enakem bloku? Mateja in Alenka imata iste/enake hlače? Imamo iste/enake interese?*

Poglejmo najprej, kaj o tem piše v Slovarju slovenskega knjižnega jezika.

Pridevnik **isti** slovar opredeljuje kot tistega, na katerega se misli, iz katerega se izhaja. Primeri: *Denar mi je vrnil isti dan.*

Danes sva se srečala na istem mestu. Vrnili smo se po isti poti.

Pridevnik **enak** pa SSKJ opredeljuje kot tistega, ki se po lastnostih razlikuje med seboj oz. od primerjanega. Primeri: *Obleki sta enake barve. Združujejo nas enaki interesi.*

Najpreprosteje je, če si zapomnimo, da pridevnik isti uporabimo, ko govorimo o eni stvari. Primeri: *Stric in teta živita v isti hiši. (To pomeni, da si delita eno hišo.) Nosim iste hlače kot moja sestra. (Imava ene hlače, ki si jih sposojava.)*

Pridevnik enak pa uporabimo takrat, ko govorimo o več stvareh.

Primeri: *Združujejo nas enaki interesi. Sošolka ima enako torbo kot jaz. (To pomeni, da imava vsaka svojo torbo, ki se med seboj ne razlikujeta.) Manca in Blaž živita v enakem bloku. (Otroka živita vsak v svojem bloku, ki se po videzu ne razlikujeta.)*

Kako pa je z rabo pridevnikov isti in enak pri časovnih obdobjih?

Primeri: *Poslovni rezultati v enakem/istem obdobju lani so bili boljši.*

Slovarji dajejo prednost pridevniku **isti**. Rezultati v korpusih pa kažejo na pogostejšo rabo pridevnika **enak**. **Iz tega izhaja, da sta slovnično pravilni obe obliki.**

V kontekstu s pridevnikoma **enak** in **isti** se uporablja tudi pridevnik **podoben**. Tega SSKJ opredeljuje kot tistega, ki se med seboj ujema po nekaterih stvareh.

Podobne stvari se med seboj razlikujejo po neki lastnosti, iste in enake pa ne. Tu je za rabo bistveno to, ali govorimo o eni stvari ali o več stvareh. Primeri: *Brata sta si med seboj podobna. S prijateljico imava podoben okus za oblačenje, ne pa enak. S sošolcem imava podobne čevlje. Stavbe v novem bivalnem naselju so si podobne, niso pa enake.*

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, mi pišite na: trojc3@gmail.com in potrudila se bom, da boste dobili odgovor. ●

Tamara Rojc, prof. slovenščine

»1. POLETNICE« S POŽIRKI LITERATURE, JAZZA IN ŠE ČESA

»Poletnice« so literarno-glasbene prireditve, ki jih organizira Literarno društvo Ilirska Bistrica, da bi poživilo poletni kulturni utrip v našem kraju.

7. julija zvečer v letnem atriju Doma na Vidmu je uvodni pozdrav pripadal predsednici društva Dragici Marković. V nadaljevanju sta glasbeni del prireditve prevzela gosta Vital Jurca, odličen kitarist iz Postojne, absolvent Konzervatorija za glasbo G. Tartini v Trstu, ki letos med drugim sodeluje v projektih Gala Gjurina in Tinkare Kovač. Domačin Jani Poklar je med nami znan že dolgo, saj je v različnih glasbenih sestavih že večkrat nastopal v našem kraju in je tudi že izdal zgoščenko z lastnimi skladbami. Jazzovski saksofonist je študent na deželni konzervatoriju v Celovcu

in v zadnjem času igra v več glasbenih sestavih, npr. v domači glasbeni skupini Sekire in v Sam's Fever Orchestra, ki velja za najboljšega evropskega izvajalca glasbe Elvisa Presleya. Jazzovski duet je bil letos že tretjič gost *Poletnic* in vsakič znova navduši poslušalce z avtorskimi in poustvarjalnimi skladbami.

V literarnem delu večera so se s poezijo in prozo predstavili domači in gostujoči ustvarjalci. S hudomušnimi kratkimi pripovedmi sta poslušalce nasmejali Irina Telban, ki živi med Krasom in Ljubljano, ter Andreja Lenassi, ki zadnja leta domuje na Krasu. Svoje pesmi sta

brala Bistričanom dobro znana pisca Patricija Dodič – Patra in Tomaž Mahkovic. Od članov bistriškega literarnega društva pa so svojo poezijo predstavili Janez Škrli, Neta Vergan, Teja Logar Morano, Jerica Strle, Dragica Marković in Aleksander Borenović. Vmes si je »nakit iz besed« nadela tudi voditeljica Helena Pirih Rosa.

Požirkov literature in jazzja je bilo konec, ko so se začele prižigati zvezde, sledili pa so poletno osvežilni požirki in grizljaji ob petju in druženju, ki je trajalo do pozne ure. ●

HPR

MIROSLAV VILHAR IN POLETNICE NA GRADU PREM

V soboto, 8. septembra, so se na Gradu Prem odvijala 30. Premška srečanja, ki jih je zasnovalo in dolga leta organiziralo Združenje književnikov Primorske, letos pa je organizacijo srečanja že drugič prevzelo Literarno društvo Ilirska Bistrica.

Ker letos poteka okroglih dvesto let od rojstva Miroslava Vilharja (1818–1871), politika in kulturnika z gradu Kalc/Kalec, ki sodi – če spregledamo v pokrajini nevidne občinske meje – v »naš konec«, so se v društvu odločili, da tokrat pogledajo čez planke in *Premška srečanja* posvetijo tej obletnici.

Za prvi del, simpozij, sta pripravili prispevek dve predavateljici.

Najprej so udeleženci srečanj prisluhnili predavanju *Pivški človek v Vilharjevem času*. Profesorica zgodovine in teologije Tatjana Lutar, ki z družino živi v Zagorju, je predstavila življenje Vilharjevih sodobnikov, njihove navade, razmišljanje, občutja in težave, ki so jih pestile. Pred občinstvo je predavateljica razgrnila živo podobo Zgornje Pivke v drugi polovici 19. stoletja. Drugi prispevek je

pripravila Urška Perenič, doktorica znanosti s področja literarnih ved, zaposlena na Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani, sicer pa doma s Prema, kar povsod ponosno pove ob svoji predstavitvi. Kot raziskovalka slovenske književnosti 19. stoletja je odlična poznavalka življenja, dela in pomena Miroslava Vilharja, ki je bil pesnik, skladatelj, dramatik, politik in časnikiar. V predavanju *Miroslav Vilhar kot pisec šaloiger* se je osredotočila na njegovo dramatiko. Vilharjeve šaloigre, ki so dandanes manj znane kot pesmi, so bile v času nastanka pogosto uprizorjene, zelo priljubljene in so imele pomembno narodnobudiljsko vlogo. Simpozijski del je smiselno uokviril kantavtor Toni Škrli, ki je interpretiral najbolj znane Vilharjeve pesmi.

Sledila je dramska predstava z naslovom *Miroslav Vilhar danes in nekoč*. Avtorica besedila in mentorica t. i. A-jevcev, lanskih petošolcev in letošnjih šestošolcev OŠ Antona Žnideršiča iz Ilirske Bistrice, je njihova učiteljica Damjana Benigar Kaluža. Pristrčna igrice domiselno predstavlja podatke o Miroslavu Vilharju, pred gledalci pa se pojavi tudi njegovih devet otrok z domačim učiteljem Franom Levstikom. Idilično dvorišče premskega gradu je bilo odlično prizorišče za »družino« graščaka Vilharja. Dela simpozija in uprizoritve se je udeležilo tudi nekaj Vilharjevih potomcev.

Premška srečanja so zaključile *Poletnice*, drugi letošnji glasbeno-literarni dogodek, kakršne literarno društvo prireja za poživitev poletnega kulturnega utripa. Svoje pesmi in prozna besedila so prebirali člani literarnega društva: Ismet Bekrić, Jerica Strle, Neta Vergan, Nadja Gombač, Ana Seles in Patrik Tomšič. Tudi ta del je popestril glasbenik Toni Škrli s svojimi avtorskimi skladbami.

Na grajskem hodniku so si obiskovalci lahko ogledali razstavo fotografij učencev OŠ Antona Žnideršiča. Njihova mentorica Nadja Baša jih je izbrala za natečaj ob Vilharjevem jubileju. Fotografije so navdihnile Vilharjeve pesmi. Sobotno popoldne je tako vse udeležence obogatilo z nizom poučnih in lepih doživetij, omogočilo pa je tudi pogovor obokusnem prigrizku – srečanje v pravem pomenu besede. ●

Helena Pirih Rosa

NIKOLI DOKONČANA PRIPOVED NA OGLED V GALERIJ

»Ekran kot niša v prostoru s sledmi časa, je v podobah pred nami nastavljen v razumevanje psihološke teže, ki jo v gledalčevi zavesti predstavlja čas. V likovni formi, ki v nekakšni ploskovno kubistični, geometrijsko abstraktni maniri stilizira objektivno realnost, se vprašanja, ki jih predstavlja, razvijejo v pripoved, ki se nikoli ne konča,« je bistvo razstave Bagrata Arazyana predstavil direktor Centra sodobne umetnosti Pivka Pavel Tanko, ki je povzel kritiko kustosa primorskih galerij Dejana Mehmedoviča.

»V omenjeni abstraktno zastavljeni slikovni površini je edini figuralni element, ki bi ga morda prepoznali v teh slikah, nekakšen bel prepognjen list papirja. Papir kot tradicionalni »zaslon« prenosa sporočil, skozi stoletja uveljavljeno osnovno sredstvo komunikacije, je danes v soočenju ali bolje v nekakšnem ambivalentnem razmerju s sodobnim informativnim poljem, elektronskim ekranom,« je sporočilno ozadje Arazyanovih platen cikla *Screen* (zaslon) predstavil Pavel Tanko.

Bagrat Arazyan je soustanovitelj in kurator *Centra sodobne umetnosti Pivka*, ki živi in dela v Sloveniji, Rusiji in Litvi. Priznan umetnik armenskega porekla je umetnost študiral v Rusiji, kjer je z ruskim partnerjem začel ustvarjati odmevne in mednarodno nagrajene projekte v okviru njegove galerije in oblikovalskega studia *Modius* v Moskvi. Arazyanovo delo, ki pokriva področje slikarstva, grafičnega oblikovanja, kuratorstva kulturnih projektov in pisanje teoretičnih tekstov, je poznano v Rusiji, Litvi, Italiji in Sloveniji. Naša dežela je umetniku postala druga

domovina, saj že vrsto let živi in ustvarja na Pivškem.

Vrhunski umetnik, ki je maja 2016 Bistričane v *Galeriji Doma na Vidmu* že navdušil z razstavo *Senca svetlobe*, je tokrat poskrbel za svojevrstno presenečenje, saj je občinstvu pripravil poseben glasbeni duet. Bagrat Arazyan je namreč sedel za klavir in v družbi Lada Jakše na saksofonu pričaral zanimiv »free jazz« nastop, ki se je izvrstno dopolnjeval z ogledom razstavljenih del.

Otvoritev razstave, ki se je odvijala prvi petek v septembru, je uspešno vodil umetniški vodja Galerije Rajko Kranjec, umetniška dela vsestranskega avtorja pa bodo na ogled do 3. oktobra. ●

ČLANI ZDRUŽENJA ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV ILIRSKA BISTRICA TUDI LETOS POSKRBELI ZA VARNO POT V ŠOLO

17 prostovoljcev iz ZŠAM Ilirska Bistrica je prvi teden šole pred šolskimi poslopji, na križiščih in parkiriščih skrbelo, da so otroci in mladostniki varno prečkali prehode za pešce in bili odgovorni udeleženci v prometu.

»Vsak prvi teden novega šolskega leta skrbimo, da najmlajši udeleženci v prometu varno prispejo do šolskega poslopja in se po končanem pouku srečno vrnejo domov,« je povedal podpredsednik bistrškega Združenja šoferjev in avtomehanikov Marjan Hrvatin, ki nam je zagotovil, da za svoje delo dobivajo veliko pozitivnih komentarjev, ki so lepa spodbuda za naprej.

Otroci so v prvih dneh šole še vedno počitniško razigrani in posledično manj pozorni na razmere na cesti. Najmlajši se pogosto zgledujejo po starejših in povzemajo njihove vzorce obnašanja,

zato morajo starši vzorno spoštovati prometna pravila. V praksi pa se pogosto izkaže, da ravno odrasli pozabljajo na spoštovanje prometnih pravil. »Staršem se zjutraj mudi v službo, niso privezani z varnostnim pasom in niso pozorni, da

s svojim obnašanjem ogrožajo svoje otroke in ostale udeležence v prometu. Otroci v avtu niso pripeti, ker imajo na ravnih šolsko torbo. Ko izstopijo iz avta, pa prečkajo cesto izven označenega prehoda za pešce. Prav bi bilo, da se starši prej odpravijo v službo in varno pospremiti svoje otroke čez prehod za pešce ter jim tako v praksi pokažejo, da je potrebno spoštovati cestnoprometne predpise in se držati reda, saj velja: »Kar se Janezek nauči, to Janez zna!«. To pa je tudi namen našega združenja, saj želimo otroke naučiti, da sami poskrbijo tako za svojo varnost kot tudi za varnost ostalih udeležencev v prometu,« je bistvo vsakoletnih septembrskih akcij Združenja šoferjev in avtomehanikov povzel Marjan Hrvatin. ●

V PUMPA BARU IN NA REKI

Reški fotografi so v okviru festivala PHOTORI 2018 in ob sodelovanju FZS gostili štiri slovenske fotografske dogodke, četrto razstavo pa smo v prostorih Kulturno-prosvetnega društva Bazovica postavili tudi člani Fotokluba Sušec.

Na ogled smo ponudili najboljše fotografije z bienalnega natečaja *Pivška presihajoča jezera*, ki so si jih prisotni z zanimanjem pogledali in jih ocenili kot »čudežne lepote spreminjanja narave«. Ker je bila otvoritev pred praznikom 15. septembrom – dnevom vrnitve Primorske matični domovini – je bila zelo slovesna. Zbrane je nagovoril tudi pooblaščen minister Veleposlaništva Republike Slovenije v Zagrebu, dogodek pa so glasbeno popestrili skupina

Pasarela iz Knežaka ter duet Marina in Andrej iz KPD Bazovica.

V petek, 14. septembra, so se v prostorih Pumpa bara v Knežaku, kjer imamo člani Fotokluba Sušec stalno razstavišče, predstavili člani Fotokluba Žarek iz Sežane. Razstava z naslovom *Arhitektura* je sestavljena iz 25 fotografij petnajstih avtorjev, ki so v domačih krajih in na potovanjih lovili različne motive stolpnice, fasad, ulic, igrišč, mostov in hiš. Sežansko društvo je v letošnjem januarju obe-

ležilo 25. obletnico delovanja, združuje pa fotografe in slikarke iz kraško-brkinskih občin in iz zamejstva ter aktivno pospešuje razvijanje ljubiteljske fotografije na Krasu. Razstava bo na ogled do sredine meseca oktobra. ●

Irena Štembergerar

SVEČAN SPREJEM DIJAKOV IN DIJAKINJ 1. LETNIKA GIMNAZIJE ILIRSKA BISTRICA

»Danes smo se zbrali, da sprejmemo medse nov rod dijakov in dijakinj Gimnazije Ilirska Bistrica. Na naši šoli imamo namreč ritual, ki zaznamuje vstop v srednjo šolo in s katerim se učenci – osnovnošolci – preimenujejo v dijake – srednješolce.« S temi besedami je dijakinja 4. letnika gimnazijskega programa Sara Mežnar po predvajanju posnetka zvoka divjih živali – namen obreda je namreč preobraziti novince v dijake Gimnazije Ilirska Bistrica – pričela slavnostno prireditev sprejema »novopečenih« dijakov in dijakinj 1. letnika na šolo. Prireditev je potekala v torek, 11. septembra 2018.

Napetosti in strahu pred »fazaniranjem« v tednu pred uradnim sprejemom novincev med dijaki in dijakinjami 1. letnika gimnazijskega programa in programa tehnik računalništva ni bilo čutiti. Se je pa ugibalo, kakšna bo vsebina obrednega sprejema in kaj jim pripravljamo dijaki in dijakinje višjih letnikov, vendar »žvižgačev« ni bilo in nič se ni vedelo do »dneva D«, ko smo se 6. šolsko uro vsi dijaki in profesorji zbrali pred vhodom v šolo.

Sara Mežnar in Andraž Štemberger, dijak 4. letnika programa tehnik računalništva, ki sta prireditev vodila, sta dijakom in dijakinjam 1. letnika zadala dve nalogi. Dijaki programa tehnik računalništva so morali v štirih skupinah pravilno sestaviti tipke na tipkovnici, dijaki gi-

mnazijskega programa pa očistiti osebni avtomobil. S tem so staroste Gimnazije Ilirska Bistrica novince želele podučiti, da je v šoli potrebno opraviti določene naloge. Nalogi nista bili odlično, sta pa bili uspešno opravljeni, pa saj bodo imeli dijaki štiri leta časa, da se naučijo naloge vzorno opraviti.

Sledila je predaja ključa šole, ki sta jo voditelja prireditve pospremila z besedami: »Dijaki 4. letnika vam predajamo ključ šole, s katerim boste odklepali vrata zakladnice znanja. Varujete se tatov, ki bi vas odvrnili od učenja in s tem oropali znanja!« Predaja ključa je vključevala tudi svečano dijaško zaobljubo, ki zapisana visi na zidu ob notranjem stopnišču šole in jih bo tako vsa štiri leta opominjala na dane obljube. Med zaobljubo so dijaki in dijakinje 1. letnika prisegli z desno roko na prsih. Ta ista roka dijakov in dijakinj 1. letnika je bila nato požigosana z žigom, ki je izrisoval črke G I B – začetnice naziva srednje šole – katere dijaki so postali. S tem dejanjem so novopečeni srednješolci in srednješolke uradno postali dijaki in dijakinje Gimnazije Ilirska Bistrica. Pričujočim dijakom in dijakinjam višjih letnikov ter profesorjem in profesoricom so se poimensko predstavili, s čimer se je prireditev sprejema na šolo zaključila.

Novopečeni dijaki in dijakinje Gimnazije Ilirska Bistrica, srečno! ●

*Dijaki in dijakinje višjih letnikov
Gimnazije Ilirska Bistrica*

ORATORIJ 2018:

»LE ENO JE POTREBNO!«

Mnogi med vami ste med 20. in 26. avgustom slišali otroški smeh, ki je prihajal iz ilirskobistriškega župnišča. Potekal je vsakoletni *Oratorij*. To je dogajanje, ki poteka v mnogih slovenskih župnijah in združuje otroke, mlade, odrasle in animatorje ter na zabaven način navdušuje za pomembne vrednote, in sicer za veselo krščansko življenje, za ustvarjalnost in pošteno participacijo v družbi. Oratorije povezuje glavni junak, vzeti iz Svetega pisma, leposlovja ali iz življenja svetnikov, ki ga otroci spoznavajo v obliki zgodbe. Letošnji junak je bil Irenej Friderik Baraga – slovenski misijonar, škof, slovničar in kandidat za svetnika. Večino svojega življenja je posvetil učenju Indijancev v Severni Ameriki. Da bi ga otroci čim bolje spoznali, smo animatorji začeli s pripravami za Oratorij že nekaj mesecev prej.

V ponedeljek, 20. avgusta, pa je šlo za res. Za nas animatorje se je dan začel ob 7. uri, ko smo se zbrali in se zaspani in malo v strahu, kaj nam bo prinesel prvi dan, lotili priprav. Ob 8. uri smo imeli v župnijski kapelici molitev. Otroci so začeli prihajati že pred 9. uro, mi pa smo jih pričakali in sprejeli s perjanicami okoli glav. Letos je bilo skoraj 100 otrok in 35 animatorjev. Na dvorišču smo naredili velik krog. Najprej smo zmolili, se

naučili novo himno in ob petju himne dvignili zastavo. Sledila je igrana zgodba o Friderikovem življenju, po njej pa kateheze. To je poučna dejavnost, v kateri udeleženci poglobijo vrednote in vsebinska sporočila iz oratorijske zgodbe. Ob 11. uri je bila sadna (in sladka) malica, ki je aktivirala našo ustvarjalno plat. Na delavnicah smo izdelovali bobne, sove, indijanske perjanice in čokoladne kroglice. Kljub malici so nam želodčki zopet zaropotali, saj so vedeli, da sledi kosilo. Po kosilu je sledil prosti čas, ko so otroci lahko igrali nogomet, košarko; nekateri so ustvarjali s kredami, delali zapestnice, se igrali družabne igre. Imeli smo tudi pravi frizerski salon. Ob 14. uri je bil čas za tako imenovane velike igre – takrat na osmih postajah izvajamo različne igre. Letos smo zbirali zlatnike, indijansko vas, vžigalice, da bo Baraga lahko zakuril ogenj ... V četrtek so bile igre vodno (in dežno) obarvane, na postajah pa smo zbirali vodne balončke. Oratorijski dan se za otroke zaključil ob 16. uri, ko smo zmolili in spustili zastavo. Animatorji pa smo se lotili priprav za naslednji dan.

En dan v tednu je drugačen. Letos je bila to sredo, 22. avgusta. Poistovetili smo se s Friderikom Barago in se odpravili na misijon, sicer ne v Severno Ameriko

ampak na bližnje Črne njive, kjer smo preživeli sončen dan v naravi. Končali smo ga s sveto mašo v senci – kar pod drevesom. Oratorij se je zaključil z nedeljsko sveto mašo v cerkvi sv. Petra. Potekla je tudi kakšna solza, saj se je zaključil prekrasen teden, poln novih prijateljev, znanj in izkušenj.

Da je bil oratorij uspešen, se moramo zahvaliti vsem donatorjem; posameznikom, ki so kakorkoli pomagali, gospodu župniku in kaplanu za duhovno spremljanje; vsem animatorjem, ki smo celo poletje pripravljali oratorij in ga na koncu tudi izvedli; kuharicam, ki so v hudi vročini vsak dan skuhale kosilo za 140 ljudi; staršem, da so zaupali svoje otroke v naše varstvo; otrokom, ki so nam dajali energijo in hvala Bogu, ker je bdel nad nami in nas varoval ter poskrbel, da je bilo vse to sploh mogoče.

HOVK! – indijanski pozdrav ●

Animatorji na Oratoriju 2018

TEK ZA PLEMENIT NAMEN TUDI V CENTRU ILIRSKE BISTRICE

Športno-dobrodelni projekt »42 maratonov v 42 dneh«, ki ga je uspešno organiziralo Tekaško društvo pod pokroviteljstvom Občine Ilirska Bistrica, je na »Plac« pritegnil veliko število ljudi, ki so spremljali hvalevreden dogodek. S prostovoljnimi prispevki so člani ustanove Mali vitez zbrali skoraj 800 evrov.

»Danes tečem 20. zaporedni maraton in odzivi so fenomenalni, saj pritegnemo ogromno ljudi in dejansko veliko otrok spravimo v gibanje, saj se nam pridružujejo številni vrtci in šole. Cilj našega projekta je v gibanje spraviti čim večje število ljudi in jih spodbuditi k zdravemu načinu življenja, vzporedno z rekreacijo pa želimo pomagati ljudem, ki so se kot otroci soočili z diagnozo rak. Prav zato zmagam vsakič, ko vidim, da z menoj tečejo otroci. Gre za

največji humanitarni projekt v zadnjem obdobju v Sloveniji,« je bistvo projekta pojasnil tekač Bogomir Dolenc.

»Približno dve leti nazaj sem razmišljal o malo večjem projektu, ki bi odmeval v Sloveniji. Ta ideja je eno leto zorela v moji glavi, v soboto, 25. avgusta 2018, pa sem odtekel svojih prvih 42 km v Velenju. Tako sem pričel z uresničevanjem projekta »42 maratonov v 42 dneh« v korist malim vitezom, ki živijo tudi pri vas, zato je bila moja osebna želja, da enega izmed maratonov odtečem prav v Ilirski Bistrici,« je zbranim povedal maratonec Bogomir Dolenc.

Mali vitezi so osebe, ki so se kot otroci soočili z diagnozo rak, imeli operacije, terapije in kemoterapije. Omenjeno zdravljenje pa je pustilo posledice na njihovih telesih v obliki poškodb tkiv, manjkajočih udov, poškodovanih udov in za vedno zaznamovalo njihovo psiho, samozavest in samopodobo. Z zbranimi sredstvi bo ustanova Mali vitez lahko uveljavljala programe zdravstvene in te-

rapevske pomoči ter organizirala rehabilitacije za male viteze.

Bogomir Dolenc je 42 kilometrov dolgo razdaljo premagal v dobrih štirih urah, saj se je med tekom večkrat osvežil in okrepčal. 1050 metrov dolgo krožno pot od »Placa« po Prešernovi ulici, Bazoviški cesti in Cankarjevi ulici je premagal kar dvainštiridesetkrat. Pri njegovem podvigu so ga spremljali: Tekaško društvo Bistrc, Nogometno društvo Bistrc in Košarkarski klub Plama-pur ter številni rekreacijski tekači.

Za uspešno izvedbo vseslovenskega projekta, ki združuje ljudi s plemenitim ciljem, je tekaču Bogomirju Dolencu čestital tudi župan Občine Ilirska Bistrica in mu podaril Monografijo Občine Ilirska Bistrica, v kateri bo bolje spoznal naše kraje.

Projekt »42 maratonov v 42 dneh« se bo zaključil v petek, 5. oktobra 2018, s tekom po trasi Trojane–Velenje. SMS donacije prejema do konca leta na številko 1919 z besedama VITEZ ali VITEZ5. ●

KOLEDAR DOGODKOV V OKTOBRU

3. oktober ob 17. uri	Uvodna prireditev Ure pravljič 2018/2019, KMS
4. oktober ob 18. uri	Predstavitve knjige Tom Costo: PMS- Prigode modernega samca, KMS
4. oktober ob 18. uri	Fotografska razstava Pogled, VGC
5. oktober ob 19. uri	Otvoritev razstave likovnih del iz cikla Sonca, Darko Slavec, Galerija Doma na Vidmu
6. oktober ob 16. uri	Dnevi evropske kulturne dediščine: Šege in navade skozi letne čase »Žganjekuha«, grad Prem
10. oktober ob 18. uri	Homeopatija, alternativni način zdravljenja, VGC
11. oktober ob 18. uri	Prireditev Bistričani Bistričanom, KMS
17. oktober ob 19. uri	Delavnica tapkanja po EFT metodi, VGC
18. oktober ob 18. uri	Predavanje Špele Pahor : Etiopija, izkušnja prostovoljnega dela, KMS
24. oktober ob 18.00	Rak dojk in dednost skozi osebno izkušnjo, VGC
25. oktober ob 18. uri	Predavanje o naravi in ljudeh Snežnika in doline Reke, vplivnega območja Parka Škocjanske jame, KMS
31. oktober 16.00-17.00: prva stopnja 17.30-18.30: druga stopnja	Noč čarovnic – delavnice za osnovnošolce
oktober	Pravljična noč na gradu Prem, grad Prem www.gradprem.si

*Za dobroto tvojih rok,
ostala je beseda hvala,
ki v srcih bo ostala
in večno lep spomin na te.*

ZAHVALA

IVAN HRAŠAN

iz Jablanice (10. 7. 1952–20. 8. 2018)

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in nonota se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tople besede, izrečena sožalja in za darovane sveče ter cvetje. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Naj počiva v miru.

Žalujoci:

žena Zdravka, sinova Erik in Rikardo z družinama.

*Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prastara mama in tašča.

MARIJA BARBA

8. 12. 1928–1. 9. 2018

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tople besede, izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in denar za dobrodelne namene.

Zahvala zdravnici Mariji Pejčkovič in patronažni sestri Mateji iz ZD Ilirska Bistrica ter osebju urološkega oddelka Splošne bolnišnice Izola za pomoč in podporo v težkih trenutkih bolezni in slovesa.

Hvala JP Komunala Ilirska Bistrica, župniku Andreju Vončini, pevcem Utripa, vaščanom Podbež in vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri pogrebni svečanosti.

Iskrena hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Ivan in hči Slavica z družinama

Podbeže, september 2018

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

										AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	KLIMA, PODNEBJE	MANJŠE POTNIŠKO LETALO ZA NAJEM	KOLUM- BIJSKA PEVKA POP GLASBE	INČ, COLA	ŽELEZOV OKSID	SKLADATELJ IN PEVEC LASTNIH SKLADB	GORŠKE REŠEVALNE SANI, AKI
										BLAGAJNI- ČARKA							
										LAHKA LUKNJIČAVA APNENA KAMNINA							
										PREBIVALCI IRAKA							
										MLETO ŽITO					TONY ADAMS		
										OČKA, ATEK					NEMŠKI AVTO		
										HARRY TRUMAN					OLEG ANTONOV		AMERIŠKI COUNTRY PEVEC (JOHNNY)
PRIPRAVA ZA UGOTAV- LJANJE ALKOHOLA V IZDIH- NJENEM ZRAKU	GLAVNO MESTO NIGERIJE	MAJHEN LIJAK	POPOLNA, GLOBOKA NEZAVEST	ARABSKI SULTANAT	SODNIK TORI AMOS										POLIVINIL- KLORID ZNAMENI- TOST V EGIPTU		
												NOSILEC ZVOKA Z MAGNETNIM TRAKOM DOBRO IN ...					
MASA VSEH RASTLIN IN ŽIVALI NA DOLOČENEM PODROČJU										ZMAGO SAGADIN IRSKA REPUBLIK. ARMADA			SPLAV				
NEVIHTA					GLAVNO MESTO GRUZIJE											ROCK HUDSON	
																TONI NIEMINEN	
FRANC. IGRALEC GABIN					TOVARNA V CELJU							KRATICA MOČNEGA EKSPLOZIVA					RUSKI ŠAHIST KARPOV
					ALBERT EINSTEIN							MIMIKA					SAMO- VOLJNA OBLAST
ALICE COOPER			ŠPELA BRAČUN	VELIKA ŠOLSKA VEŽA TRETJA POTENCA						BOGATAŠ, VPLIVNEŽ							
										FILOZOF MARX							
POMOČ: BAC LEHNJAK MONOM RIHTAR	CENA STORITVE	NAŠA PESNICA (ADA) TOPILO ZA LAKE								SPLET LAS						NINA IVANIČ	
																TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI	
TEMA, O KATERI SE NE GOVORI				ANTON AŠKERC HUNSKI KRALJ, BIČ BOŽJI					STAR CITROEN MATE- MATIČNI ENOČLENIK					KRAJ PRI POREČU, TORRE			
														ROGOZA			
ANTON CEBEJ			OVCA, BACEK					MICKEY ROONEY					DURI				
			MAMA					ČRV NA TRNKU					GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC				
FAZA SPANJA S HITRIMI PREMIKI OČES				PARK V LJUBLJANI OROŽJE S TETIVO IN PUŠČICAMI										PESNIK ŽUPANČIČ JAPONSKI DRŽAVNIK HIROBUMI			
PREBI- VALEC ITALIJE										GLAVNO MESTO RUANDE RICHARD BURTON							
DELAVNICA Z OPREMO ZA IZDELAVO FOTOGRAFIJ																	
PEVKA HORVAT						RASTLINA, KI SE ZELO AGRESIVNO ŠIRI											

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 22. oktobra 2018.**

RESTAVRACIJA ISABELLA poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: kosilo za dve osebi | 2. nagrada: kosilo za eno osebo | 3. nagrada: sladica za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **GOSTIŠČE MAŠUN.** Izžrebali smo tri nagrajence:

1. KOSILO ZA DVE OSEBI prejme **MAJDA FILIPUT**, Prem 32, 6255 Prem,
2. KOSILO ZA ENO OSEBO prejme **TJAŠA FAJDIGA**, Šembije 85, 6253 Knežak,
3. SLADICO ZA DVE OSEBI prejme **LILJANA ŠIRCELJ DOVGAN**, Mala Bukovica 22, 6250 Ilirska Bistrica.